

Uchwała Nr. XVIII/120/2016
Rady Powiatu Nowodworskiego
z dnia 19 maja 2016 r.

**w sprawie: przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na
lata 2016 – 2020**

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.), art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)

Rada Powiatu Nowodworskiego uchwala się, co następuje:

§ 1 Uchwala się Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 - 2020 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2 Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Nowodworskiego.

§ 3 Odpowiedzialnym za koordynację realizacji Strategii jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.

§ 4 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Katarzyna Kręglewicz

RADCA PR.

mgr Jan Antoni

107 41 1 01 00

Załącznik.....

do Uchwały Rady Powiatu
Nowodworskiego

Nr XVIII/120/2016

z dnia 19.05.2016r.

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2016 - 2020

POWIAT NOWODWORSKI, 2016

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Procedura tworzenia Strategii	4
3. Społeczno – gospodarcze uwarunkowania strategii.....	7
4. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi	48
5. Misja strategii	73
6. Cele strategii	73
7. Planowany budżet	75
8. System wdrażania strategii	76
9. Monitoring	77
10. Ewaluacja	77
11. Wnioski końcowe	78

I. WSTĘP

Polityka społeczna jest sferą działania państwa oraz innych podmiotów publicznych i organizacji społecznych, które zajmują się kształtowaniem warunków życia oraz stosunków międzyludzkich. Jej zadaniem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie potrafią pokonać wykorzystując własne siły, możliwości, uprawnienia i zasoby. Za organizację tej sfery życia publicznego odpowiedzialne są instytucje administracji rządowej i samorządowej współpracujące w tym zakresie z organizacjami społecznymi.

Celem instytucji pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka przez podejmowanie działań mających na celu życiowe usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem w którym funkcjonują. Pod wpływem przeobrażeń ekonomiczno-społecznych polityka społeczna państwa ulega przekształceniu – od modelu typowo opiekuńczego, z rozbudowanym bezpieczeństwem socjalnym, do modelu wzmacniającego indywidualną aktywność każdej osoby i jej odpowiedzialność za swój los. Najbardziej efektywne są więc działania aktywizujące, a zarazem uczące umiejętności rozwiązywania problemów.

Strategia została utworzona w oparciu o innowacyjny projekt **„Kalkulator Kosztów Zaniechania, wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu w zakresie polityki społecznej, w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizujących”**, realizowanego w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” , Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Zakłada się, że narzędzia wytworzone w ramach tego projektu umożliwią zmianę i zobrazują ekonomiczne skutki różnych sposobów prowadzenia lokalnej polityki społecznej (interwencyjnej, aktywnej) w określonej perspektywie czasowej, poprzez analizę kosztów zaniechania i potrzebę rozwoju inwestycji społecznych.

Projekt realizowany jest przez partnerstwo składające się z trzech instytucji tj. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej (Lider), Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (Partner), Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości (Partner). Głównym celem projektu jest stworzenie warunków do zwiększenia efektywności i spójności polityki społecznej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego, poprzez wypracowanie i przetestowanie w samorządach innowacyjnego modelu do prowadzenia aktywnej polityki społecznej.

Niniejsza strategia napisana została na lata 2016-2020 i będzie podlegała ciągłym zmianom wraz z pojawianiem się nowych problemów społecznych, co świadczy o jej elastyczności i jest procesem pożądanym. Będzie dawać możliwość podejmowania decyzji w najbliższym czasie jak i w odległej perspektywie.

Od kilku lat obserwujemy zmiany jakie zachodzą w podejściu do polityki społecznej na szczeblu państwowym i lokalnym. Dokonuje się przejścia od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją było udzielenie wsparcia materialnego, potocznie zwanego „rozdawnictwem”, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Jest to możliwe dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup klientów z podziałem na działania interwencyjne, aktywizujące i prewencyjne. Istotną rolę w prowadzeniu aktywnej polityki społecznej odgrywają takie formy jak: poradnictwo, terapia, profilaktyka, prowadzenie wyspecjalizowanej pracy indywidualnej z klientem potrzebującym wsparcia instytucji publicznych, działania partnerskie. Następuje odchodzenie od nastawienia opiekuńczego, czyli przejmowania odpowiedzialności socjalnej za obywateli. Dotychczasowy model biernej polityki społecznej wpłynął na umocnienie poczucia bezradności, budowę postaw roszczeniowych i rodziło ogólne niezadowolenie z przyznawanej pomocy materialnej, którą traktowano jako obowiązek instytucji pomocy społecznej a nie jako pomoc doraźną, często cedując na te

instytucje obowiązek utrzymania i brania pełnej odpowiedzialności za osobę czy całą rodzinę, tym samym uwalniając samego siebie od tego obowiązku.

Wobec powyższego zmienia się również wizerunek pracownika instytucji pomocy społecznej. Tak pojmowana pomoc społeczna wymaga od pracowników odpowiedniego przygotowania, wysokich kwalifikacji i profesjonalizmu. Nie tylko więc winien zmieniać się klient pomocy społecznej i jego świadomość, ale i sam pracownik socjalny poprzez formalne samodoskonalenie swojego warsztatu pracy.

Lokalna polityka społeczna może stanowić etap pośredni pomiędzy interwencyjną polityką społeczną, a polityką społeczną opartą na profilaktyce. Zmiana polegać może na gospodarowaniu zasobami (finansowymi i rzeczowymi) w taki sposób, aby umożliwić stopniowe zmniejszanie skali działań interwencyjnych na rzecz prowadzenia działań prewencyjnych. Zakłada się, że narzędzia wytworzone w ramach projektu KKZ, umożliwią taką zmianę i zobrazują ekonomiczne skutki różnych sposobów prowadzenia lokalnej polityki społecznej (interwencyjnej, aktywnej (reintegracyjnej), interwencyjnej w określonej perspektywie czasowej, poprzez analizę kosztów zaniechania i potrzebę rozwoju inwestycji społecznych.

Strategia opracowana dla struktury powiatowej jest dokumentem szczególnym. Odnosząc się w swych zapisach kierunkowych do zadań i możliwości realizacyjnych samorządu powiatowego, musi brać pod uwagę przesłanki wynikające z działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego. Stąd w porównaniu ze strategiami gminnymi dokument powiatowy sygnalizuje występujące w poszczególnych gminach problemy społeczne, projektując rozwiązania systemowe pozostające poza zasięgiem możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego.

Niniejsza strategia wskazuje kierunki pracy w obszarach problemowych stanowiących źródło problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego.

II. Procedura tworzenia strategii.

II.1. Uwarunkowania prawno-systemowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 dla Powiatu Nowodworskiego, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych powiatu przewiduje „opracowanie i realizację Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej. Na realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich m.in. :

- Uchwały Nr V/14/99 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 28 stycznia 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- Uchwały Nr XII/85/2011 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim;
- Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz 332.);

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2014 poz. 1118 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1483 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)

Określenie priorytetowych kierunków i działań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Nowodworskiego jest spójne z głównymi założeniami dokumentów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej i Polski, które wpływają na politykę społeczną i decydują o kształcie przedsięwzięć realizowanych w jej poszczególnych obszarach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Nowodworskiego jest spójna z następującymi dokumentami:

Poziom europejski :

- Europejska Strategia zatrudnienia,
- Europejska Strategia Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu,
- Strategia Lizbońska.

Poziom krajowy:

- Strategia Polityki Społecznej,
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowa Strategii Zatrudnienia,
- Strategia Państwa Dla Młodzieży,
- Narodowy Planu Działań na Rzecz Dzieci „Polska dla Dzieci”,
- Strategia Rozwoju Edukacji,
- Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia,
- Narodowy Program Zdrowia,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2020 wpisuje się i odnosi do kanonu dokumentów polityki społecznej w wymiarze europejskim, krajowym i wojewódzkim. W zakresie rozwiązywania problemów społecznych szczególną wagę przypisują się lokalnym programom, przyjętym uchwałami Rady Powiatu w Nowodworskiego.

II.2. Metodyka prac nad strategią

Niniejsza Strategia powstała w myśl zasady partycypacji społecznej, przy szerokim zaangażowaniu środowisk lokalnych, które uczestniczyły w pracach nad dokumentem. Proces ten przebiegał w sześciu głównych etapach:

Etap I i II – Powołanie Zespołu ds. aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W skład Zespołu weszli przedstawiciele następujących instytucji i którego celem było opracowanie diagnozy problemów społecznych występujących w powiecie:

1. Marek Rączka – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim
2. Maria Drwęcka – Kierownik Działu terapeutycznego Domu Pomocy Społecznej w Nasielsku
3. Anna Wdowczyk – Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim
4. Marzenna Boczek- Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim
5. Jadwiga Piszcz- Inspektor w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim
6. Sebastian Podgórski - Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim
7. Katarzyna Kobuszewska – Kierownik Działu Spraw Pracowniczych i Organizacyjnych Nowodworskiego Centrum Medycznego
8. Adam Łojek – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Mazowieckim
9. Zdzisław Racki – Kierownik Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim

Etap III - Opracowanie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. – udział brali (Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości oraz Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim)

Etap IV - Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. (Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości)

Etap V - Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniającej rezultaty przeprowadzonych konsultacji. - (Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim)

Etap VI - Przygotowanie ostatecznej wersji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – (Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim)

Przy tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano Metodę Aktywnego Planowania Strategicznego oraz analizę SWOT. Punktem wyjścia była analiza sytuacji polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron, istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacji problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu. Jednocześnie przyjęto założenie, że Strategia powinna być wyrazem woli mieszkańców, a jej formułowanie i wdrażanie jest procesem społecznym. Istotnym elementem było więc przygotowanie Strategii w sposób partycypacyjny, a więc z udziałem lokalnej społeczności.

III. Społeczno - gospodarcze uwarunkowania strategii.

III.1. Charakterystyka powiatu

Powiat Nowodworski utworzony został w ramach reformy administracyjnej z 1 stycznia 1999r. Jest jednym z 38 powiatów województwa mazowieckiego. Leży w środkowej części województwa mazowieckiego i graniczy z pięcioma powiatami: pułuskim, płońskim, sochaczewskim, legionowskim i warszawskim zachodnim. Ogólna powierzchnia powiatu wynosi 691,6 km², co stanowi 1,9% powierzchni województwa mazowieckiego. Stolicą powiatu jest Nowy Dwór Mazowiecki.

W skład powiatu wchodzi:

Gminy miejskie/miasta:

- Nowy Dwór Mazowiecki = 28,21 km² = 4,09% powierzchni powiatu
- Nasielsk = 12,57 km² = 1,82% powierzchni powiatu
- Zakroczym = 19,97 km² = 2,89% powierzchni powiatu

Gminy miejsko-wiejskie:

- Nasielsk = 205,77 km² = 29,62% powierzchni powiatu. Użytki rolne = 82,0%, użytki leśne = 11,7%
- Zakroczym = 71,42 km² = 10,33% powierzchni powiatu. Użytki rolne = 72,0%, użytki leśne = 12,0%

Gminy wiejskie:

- Czosnów = 128,34 km² = 18,56% powierzchni powiatu. Użytki rolne = 58,0%, użytki leśne = 28,0%
- Leoncin = 158,84 km² = 22,97% powierzchni powiatu. Użytki rolne = 38,0%, użytki leśne = 50,0%
- Pomiechówek = 102,31 km² = 14,79% powierzchni powiatu. Użytki rolne = 55,0%, użytki leśne = 32,0%

Lasy zajmują 25,3% powierzchni powiatu, a wskaźnik urbanizacji powiatu wynosi 50,46%.

Rys 1: Położenie powiatu nowodworskiego w województwie mazowieckim.

Źródło: [www. Wikipedia](http://www.Wikipedia)

Rys 2: Położenie powiatu nowodworskiego w województwie mazowieckim i układ gmin powiatu.

Według danych GUS z 2014r. w powiecie zamieszkuje 78 500 osób.

Struktura ludności wyglądała następująco:

Wykres 1: Struktura ludności powiatu nowodworskiego wg płci

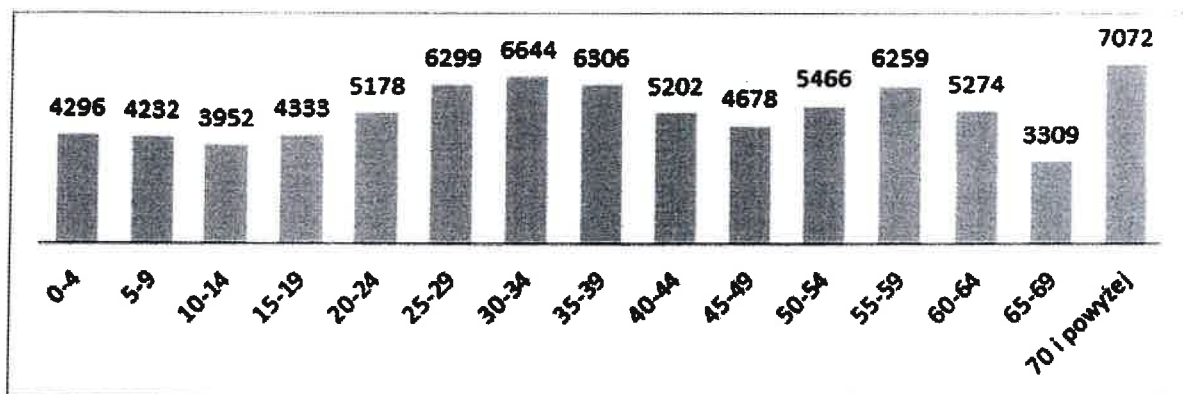

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.gov.stat.pl/bdl

Jak widać, w Powiecie Nowodworskim występuje niewielka nadreprezentacja kobiet w stosunku do mężczyzn. Jest ona przejawem ogólnej prawidłowości demograficznej.

Rozpatrując strukturę wiekową ludności w powiecie, najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 70 lat i więcej (7 072 osób), drugą w kolejności stanowią osoby w wieku 30-34 lata (6 644 osób), a najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku 65 – 69 lat (3 309 osób).

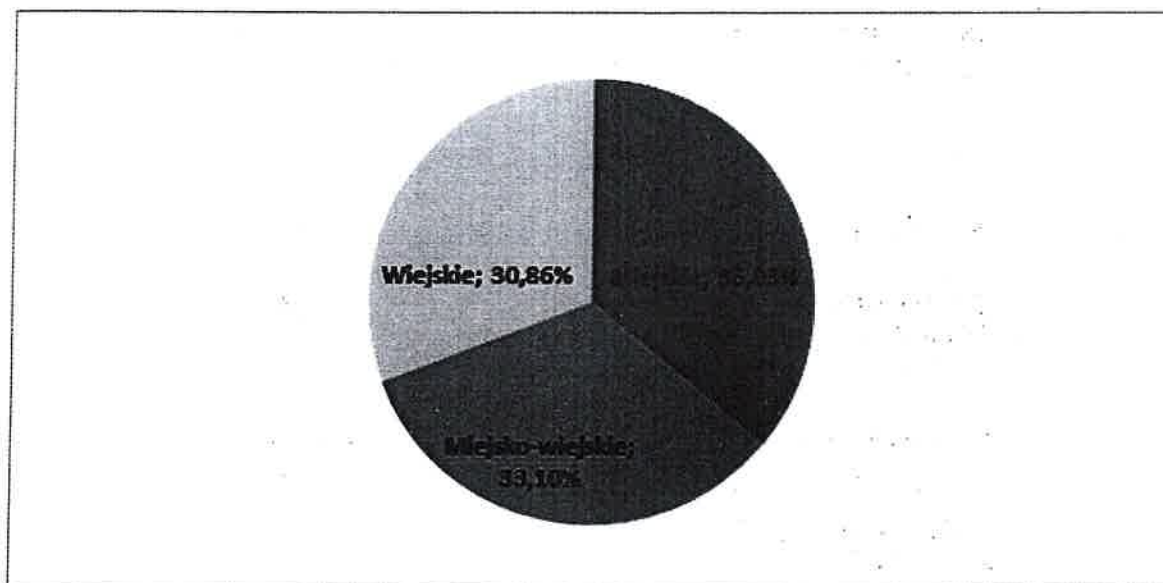
Wykres 2: Struktura wieku ludności powiatu nowodworskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS 2014

W podziale na poszczególne rodzaje gmin struktura zaludnienia wygląda jak w zestawieniu:

Wykres 3: Struktura zaludnienia w podziale na rodzaje gmin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS 2014

Udział % ludności w poszczególnych rodzajach gmin wskazuje na dominację na terenie powiatu zaludnienia w ośrodkach miejskich – Nowy Dwór Mazowiecki, Nasielsk i Zakroczym.

Wskaźnik gęstości zaludnienia na terenie powiatu wynosi 113 osób/1 km² i od dwóch lat utrzymuje się na tym poziomie.

Na 100 mężczyzn w powiecie przypada 105 kobiet i taka ilość kobiet na 100 mężczyzn na terenie powiatu utrzymuje się od 2010r.

Charakterystyka gmin wchodzących w skład Powiatu Nowodworskiego

Nowy Dwór Mazowiecki

Gmina miejska w powiecie nowodworskim. Miasto Nowy Dwór Mazowiecki położone jest przy ujściu Narwi do Wisły, 37 km od centrum Warszawy.

Administracyjnie podzielone jest na 8 osiedli:

- Osiedle Centrum
- Osiedla Młodych
- Osiedle Pólko Północ
- Osiedle Pólko Południe
- Osiedle Nowodworzanka
- Osiedla Twierdza Modlin
- Osiedle Modlin Stary
- Osiedle Okunin

Założone około 1233 r. ,a pierwsza wzmianka o mieście pochodzi z 1294 r.

W 1832 r. rozpoczęto budowę twierdzy w Modlinie, którą kontynuowano aż do lat 60 XIX w.

Niewielki ośrodek przemysłowy i usługowy. W mieście rozwinięty przemysł chemiczny, lekki, spożywczy, drzewny, produkcja art. biurowo – szkolnych. Ze względu na trasę S7 liczne agencje celne.

Ważne węzły drogowe: - DK62, - DK 85, - E7, - DW 630, - DW 631.

Przez miasto przebiega też ważna trasa kolejowa (E-65) Warszawa – Gdańsk.

W pobliżu znajduje się też lotnisko w Modlinie.

Nasielsk

Gmina miejsko – wiejska z siedzibą w Nasielsku. Położona w pradolinie Wisły i dolinie Bugo–Narwi oraz w pobliżu zalewu Zegrzyńskiego.

Nasielsk położony jest 50 km od Warszawy, a w skład gminy wchodzi 65 sołectw.

Pierwsze wzmianki o Nasielsku pochodzą z 1065r.

Gmina o charakterze typowo rolniczym – ok. 83,5% to tereny użytkowane rolniczo z uprawą zbóż i ziemniaków i niewielki arealem przeznaczonym pod buraki cukrowe. Spory areal zajmują uprawy ogrodnicze. Dominują gospodarstwa indywidualne (ponad 95%) o areale do 5 ha. Z produkcji zwierzęcej dominuje trzoda chlewna i bydło.

Na terenie gminy panują dobre warunki do prowadzenia działalności związanej z rolnictwem, szczególnie uprawa owoców oraz warzyw gruntowych oraz ich przetwórstwo.

Na terenie gminy zlokalizowane są liczne tereny rekreacyjne – szczególnie w dorzeczu Wkry, w południowo – zachodniej części gminy. Na terenie gminy bardzo intensywnie rozwija się sfera usług związanych z turystyką i jej obsługą.

Zakroczym

Gmina miejsko – wiejska z siedzibą w Zakroczymiu. W jej skład wchodzi 18 sołectw.

Jedni z najstarszych miast na Mazowszu, pierwsze wzmianki o grodzie Zakroczym pochodzą z 1065r.

Gmina o charakterze rolniczym – użytki rolne to ok. 72% powierzchni. Dominują gospodarstwa indywidualne nastawione na produkcję roślinną – zboża i ziemniaki oraz zwierzęcą – trzoda chlewna i bydło.

Gmina Zakroczym odznacza się ciekawymi walorami krajobrazowymi. Wysoka skarpa wiślana przecięta jest od zachodu spadającymi ku rzece wąwozami, które są dużą atrakcją turystyczną. Dlatego Zakroczym to "krajina wąwozów" - jest to duża atrakcja tych okolic; owe liczne wąwozy, parowy, jary zostały wyłobione tu jeszcze przed tysiącami lat przez lodowiec. Niektóre z nich konserwator wojewódzki uznał za pomniki przyrody. Dlatego tereny gminy są terenami atrakcyjnymi turystycznie.

Czosnów

Gmina położona pomiędzy Wisłą a Puszcą Kampinoską w jej otulinie.

Najstarszą miejscowością gminy jest Łomna, o której pierwsze wzmianki pochodzą z 1155r. W jej skład wchodzi 34 sołectwa,

Mocny wpływ na charakter okolicznych terenów mieli osadnicy niemieccy i holenderscy, którzy stworzyli wówczas specyficzną kulturę materialną zagospodarowując obszary zalewowe w dolinie Wisły, obecnie Kazuń Nowy i Czastków Mazowiecki.

Główną oś gminy stanowi trasa E 7, wzdłuż której lokuje się duże firmy polskie i zagraniczne. Na terenie gminy działa również wiele mniejszych przedsiębiorstw. Jest gminą wiejską o charakterze przemysłowo – rolniczym. Ponad 58% powierzchni gminy jest użytkowane rolniczo – podobnie jak w innych gminach głównie pod produkcję roślinną – zboża i ziemniaki oraz zwierzęcą – trzoda chlewna i bydło.

Gmina doskonale skomunikowana z Warszawą. Szybki dojazd do Warszawy zapewnia Trasa Gdańska. Bliskość Parku Kampinoskiego, mazowieckiego parku krajobrazowego przy Wiśle - to wszystko sprawia, że jest to doskonałe miejsce do zamieszkania i wypoczynku po pracy. Gmina Czosnów jest jedną z prężniej rozwijających się podwarszawskich gmin.

Leoncin

Gmina wiejska. W jej składzie jest 18 sołectw. Siedzibą gminy jest Leoncin. Użytki rolne gminy to tylko 38%, natomiast lasy zajmują ponad 50% powierzchni gminy – otulina Kampinoskiego Parku Narodowego. Gmina położona jest 50 km od Warszawy i 15 km od Nowego Dworu Mazowieckiego.

Gmina o specyficznych walorach mikroklimatycznych i uwarunkowaniach przyrodniczych. Na terenie Gminy wyznaczono obszar otuliny KPN-u oraz obszary chronionego krajobrazu: Strefa Krajobrazu Chronionego /wzdłuż rzeki Wisły/ z rezerwatami Zakole Zakroczymskie i Wikliny Wiślane oraz obszar NATURA 2000. Gmina Leoncin to obszar o wyjątkowo dogodnych warunkach do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej czy konnej. Na terenie Gminy znajduje się wiele gospodarstw agroturystycznych oraz stadnin koni. Z tego względu gmina ma charakter głównie turystyczny – rekreacyjny.

Pomiechówek

Gmina wiejska administracyjnie podzielona na 26 sołectw.

Siedzibą gminy jest Pomiechówek położony 40 km od Warszawy i tylko 7 km od lotniska Mazowieckiego Portu Lotniczego w Modlinie.

55% powierzchni gminy to tereny rolnicze, a użytki leśne to ponad 32%. Mimo dość dużego udziału terenów rolniczych rolnictwo nie jest dominującą działalnością prowadzoną na terenie gminy - gmina ma charakter zdecydowanie rekreacyjny – nad Narwią i Wkrą położonych jest ponad 3000 działek rekreacyjnych, a dogodne połączenie z Warszawą umożliwia szybkie dotarcie ze stolicy do samego centrum Pomiechówka w zaledwie 46 minut.

Bliskość MPL w Modlinie sprawia, że gmina stawia też na rozwój gospodarczy terenu. Wokół lotniska przygotowanych jest ok. 180 ha terenów inwestycyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Powiat Nowodworski w związku z niewielką odległością od Warszawy podlega szybkim procesom urbanizacji. Dzięki temu posiada duże możliwości rozwoju. Położenie powiatu oraz

uwarunkowania społeczno – gospodarcze stanowią wielkie wyzwanie dla wszystkich tych, którym zależy na rozwoju powiatu.

III.2. Podmioty gospodarcze

W 2014 r. na terenie powiatu zarejestrowanych było 7341 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą z czego 97% należało do sektora prywatnego. W stosunku do roku 2011 odnotowano wzrost o 6,3%.

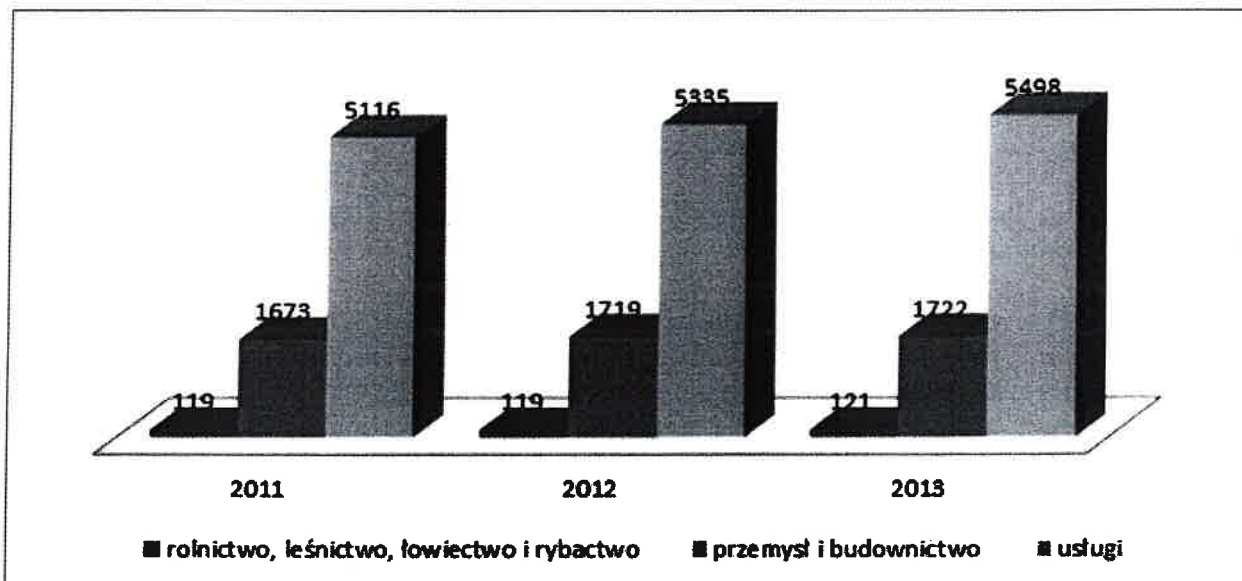
Tabela1: Podmioty gospodarcze publiczne i prywatne w powiecie w 2013r.

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII)	
ogółem	7341
W tym: sektor publiczny	231
sektor prywatny	7128

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, 2014

Na terenie Powiatu Nowodworskiego dominują podmioty sektora prywatnego. Rozkład rodzajów prowadzonej działalności przedstawia kolejny wykres.

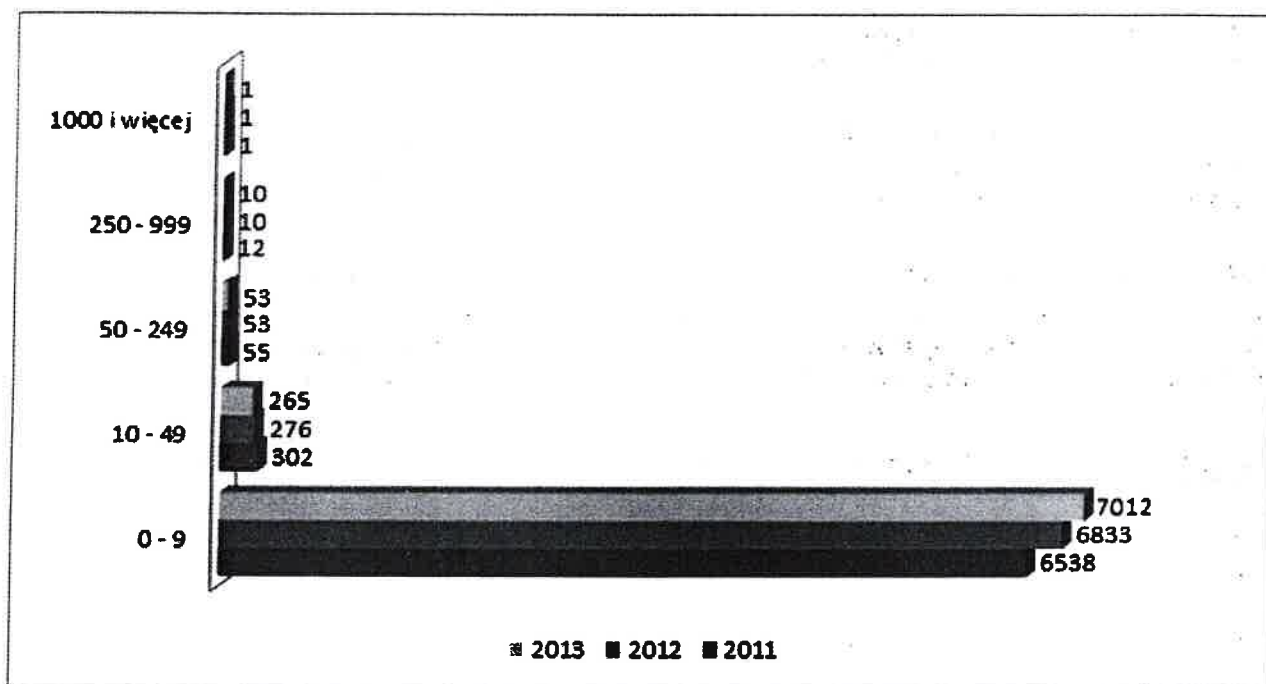
Wykres 4: Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, 2014

W powiecie nowodworskim dominują firmy mikro, jest ich 95,4% ogółu firm.

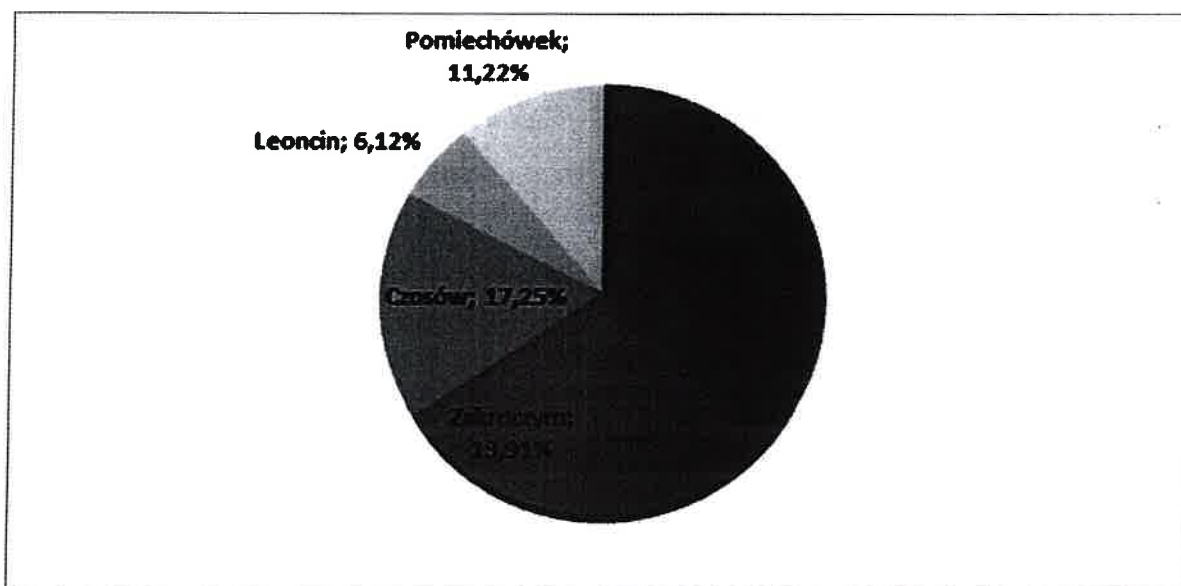
Wykres 5: Podmioty według klas wielkości w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, 2014

Z zarejestrowanych 7341 firm na terenie powiatu najwięcej firm 37% działa na terenie gmin miejskich.

Wykres 6: Ilość podmiotów w poszczególnych gminach Powiatu Nowodworskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, 2014

Spośród różnych rodzajów działalności gospodarczej prowadzonej przez firmy zarejestrowane na terenie powiatu można wyróżnić branże tradycyjne:

- handel towarami spożywczymi, przemysłowymi i budowlanymi,
- transport drogowy,
- usługi budowlane, stolarstwo, fryzjerskie,
- naprawa samochodów,
- praca w rolnictwie

- przetwórstwo mięsne, piekarnictwo,
- produkcja artykułów chemicznych,
- dziewiarstwo,

Do nowych branż, które od pewnego czasu rozwijają się na terenie powiatu trzeba zaliczyć:

- produkcja opakowań,
- poligrafia,
- usługi informatyczne,
- organizacja imprez artystycznych i masowych, targów i wystaw,
- pośrednictwo w handlu nieruchomościami,
- pośrednictwo ubezpieczeniowe,
- usługi medyczne,
- usługi rekreacyjno – wypoczynkowe/agroturystyka

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W gospodarce Powiatu Nowodworskiego sektor usług liczył w 2014 roku 5.498 funkcjonujących firm co stanowiło 74,8% ogółu firm. Wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców w powiecie wyniósł 935 firm na 10 tys. mieszkańców. W latach 2010-2012 wskaźnik ten zwiększył się o 50.

Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2010-2012, zauważyć można stałą tendencję wzrostową właściwie w każdym typie prowadzonej działalności gospodarczej. Wyjątek stanowi budownictwo, które notuje spadek (poziom roku 2013 stanowi 99,4% poziomu z roku 2011).

Powiat posiada atrakcyjne warunki do podejmowania działalności gospodarczej. Warunki takie tworzą przede wszystkim:

- położenie w granicach powiatu tras szybkiego ruchu Warszawa – Gdańsk,
- linie kolejowe,
- liczne tereny i, obiekty powojkowe,
- twierdza Modlin,
- lotnisko w Modlinie – tutaj jednak nie bezpośrednio, ale pośrednio w otoczeniu lotniska – np. usługi,
- bliskość Aglomeracji Warszawskiej

III.3. Poziom życia ludności

Optymalnym wskaźnikiem poziomu życia ludności zamieszkującej powiat jest wysokość i struktura dochodów ludności.

Średnie miesięczne wynagrodzenie w 2013 r. dla powiatu nowodworskiego wyniosło 4283,89 zł (110,5% średniej krajowej w 2013r.).

W województwie mazowieckim wynosiło ogółem 4647,18 zł brutto.

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w 2013r. wg GUS w powiecie nowodworskim wynosiło 4283,89 (w 2012r. = 4145,35 zł), co daje wzrost średniego wynagrodzenia brutto rok do roku o 3,3%.

Poziom ten szacunkowo wydaje się zadowalający w kontekście ogółu mieszkańców powiatu, tzn. uzyskiwane dochody są wystarczające do zaspokojenia potrzeb bytowych.

Należy zwrócić uwagę na rosnącą liczbę osób pobierających świadczenia, pozostających na utrzymaniu i niestety spadającą liczbę osób pracujących w gospodarstwie domowym. Rośnie liczba bezrobotnych reprezentujących roszczeniową postawę i biernie wobec jakichkolwiek działań aktywizacyjnych.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Na podstawie analizy danych z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej można stwierdzić niewielki, ale sukcesywny wzrost liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia. Wniosekować można zatem, iż pomimo utrzymującego się niewielkiego procentowo stosunku osób korzystających z pomocy społecznej na tle całej społeczności powiatu, warto wziąć pod uwagę, że mamy do czynienia z tendencją wzrostową, co powinno zostać uwzględnione choćby przy wskazywaniu działań długofalowych wspierających rozwój społeczno-gospodarczy.

III.4. Rodziny

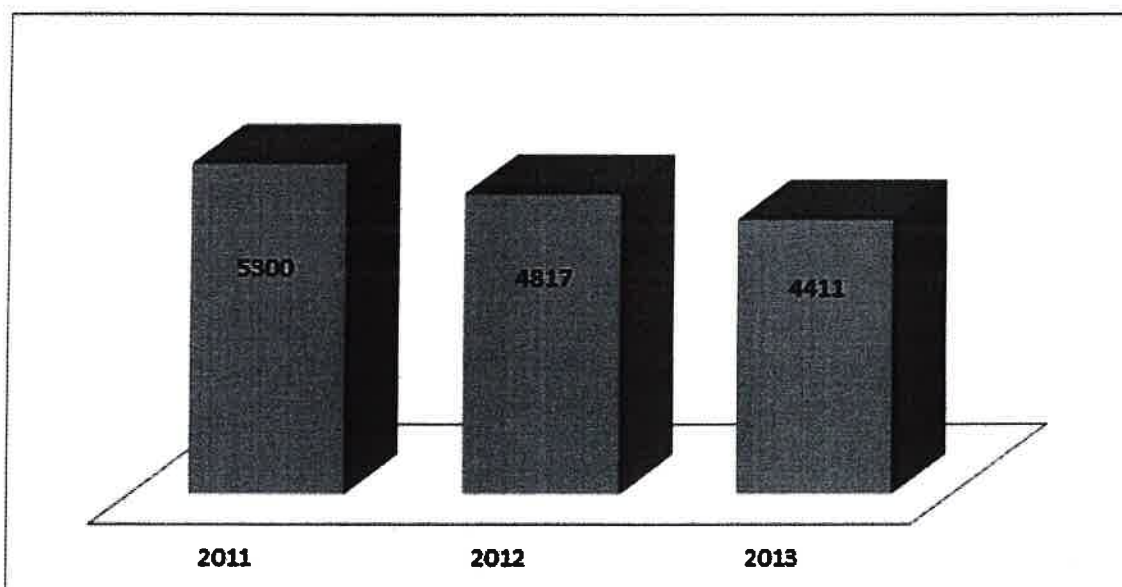
W 2013 roku na terenie powiatu nowodworskiego zasiłek rodzinny otrzymywało 2.200 rodzin, co daje 4.411 dzieci, które ten zasiłek otrzymały. W podziale na rodzaje gmin ilość zasiłków kształtowała się jak niżej:

- gminy miejskie – 550 rodzin i 1061 dzieci
- gminy miejsko-wiejskie – 945 rodzin i 1938 dzieci
- gminy wiejskie – 705 rodzin i 1412 dzieci

Kwoty zasiłków w 2013 roku wg danych GUS w powiecie wyniosły:

- zasiłki rodzinne = 8 223 000 zł
- zasiłki pielęgnacyjne = 3 547 000 zł

Wykres 7: Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem w latach 2011-2013 w Powiecie Nowodworskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, 2014

Liczba dzieci, na które wypłacane są zasiłki zmniejszyła się w 2013 roku o 16,7% w porównaniu do roku 2011.

Na terenie powiatu działało 87 rodzin zastępczych, z czego na wsi taką funkcję pełniły 62 rodziny. W sumie w 2013 roku w tych rodzinach przebywało 128 dzieci. 123 z nich było w wieku do 18 roku życia, w tym 65 dziewczynek.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Liczba rodzin pobierający zasiłki jest wysoka, co może świadczyć o utrzymującym się stanie złej kondycji finansowej w rodzinach będących klientami opieki społecznej.

III.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe

W 2013 roku w zasobach powiatu pozostawało 28 369 mieszkań, które miały w sumie 10 7813 izb mieszkalnych o łącznej powierzchni 2 111 245 m².

Podstawowe wskaźniki:

- średnia powierzchnia 1 mieszkania:
 - 2013 r. = 74,4 m²
 - 2012 r. = 74,0 m²
- średnia powierzchnia przypadająca na 1 mieszkańca:
 - 2013 r. = 26,9 m²
 - 2012 r. = 26,4 m²

Tabela 2: Zasoby mieszkaniowe Powiatu Nowodworskiego

Lata	Mieszkań (szt.)	Izb (szt.)	Powierzchnia (m ²)
2013	28 369	107 813	2 111 245
2012	27 925	105 996	2 066 795
2011	27 629	104 562	2 031 297
W tym w miastach			
2013	14 908	52 058	929 127
2012	14 622	511 184	910 258
2011	14 480	50 643	899 467
W tym na wsi			
2013	13 461	55 755	1 182 118
2012	13 103	54 812	1 156 537
2011	13 149	53 919	1 131 830

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl

Dynamika wzrostu ilości mieszkań w 2013 roku do 2012 roku była na poziomie +1,6% i od kilku lat praktycznie się nie zmienia.

W 2012 roku (na 27925 mieszkań) w podstawowe udogodnienia było wyposażonych mieszkań:

- bieżąca woda = 96,6% w miastach i 91,1% na wsi
- toaleta = 94,4% w miastach i 85,8% na wsi
- łazienka = 92,1% w miastach i 81,6% na wsi
- CO = 87,1% w miastach i 75,4% na wsi
- gaz sieciowy = 35,4% w miastach i 18,5% na wsi

Tabela 3: Mieszkania komunalne (mieszkania socjalne) pozostające w 2012 roku w zasobach powiatu.

	Ilość (szt.)	Powierzchnia (m2)
Powiat	117	3953
W tym na terenie gmin:		
miejskich	92	3221
miejsko-wiejskich	2	28
wiejskich	23	704

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W Powiecie Nowodworskim obserwuje się niewielki ale systematyczny wzrost ilości mieszkań, zarówno w miastach jak i na wsi. Wzrost ten wynosi 2,6% w roku 2013 w stosunku do roku 2011. Zwiększa się też ilość mieszkań socjalnych o 7,3% w 2013 roku w porównaniu do 2011 roku. Zwiększa się także odsetek mieszkań wyposażonych w wodociąg, centralne ogrzewanie i gaz sieciowy.

III.6. Prognoza demograficzna

Według danych GUS w 2013 roku powiat nowodworski zamieszkiwało 78 500 osób, z czego: mężczyźni w liczbie 38 377 (48,9% ogółu ludności powiatu), kobiety w liczbie 40 123 (51,1%)

Wśród 78 500 mieszkańców powiatu:

mężczyźni w liczbie 38 377 stanowiący 48,9% ogółu populacji zamieszkują gminy:

- - miejskie = 13591 osób = 17,3%
- - miejsko-wiejskie = 12885 osób = 16,4%

- - wiejskie = 11901 osób = 15,2%

kobiety w liczbie 40123 stanowią 51,1% ogółu populacji i zamieszkują gminy:

- - miejskie = 14696 osób = 18,7%
- - miejsko-wiejskie = 13100 osób = 16,7%
- - wiejskie = 12327 osób = 15,7%

Od 2 lat na terenie powiatu gęstość zaludnienia wynosi 113 osób/1 km².

Na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet i od czterech lat utrzymuje się na nie zmienionym poziomie.

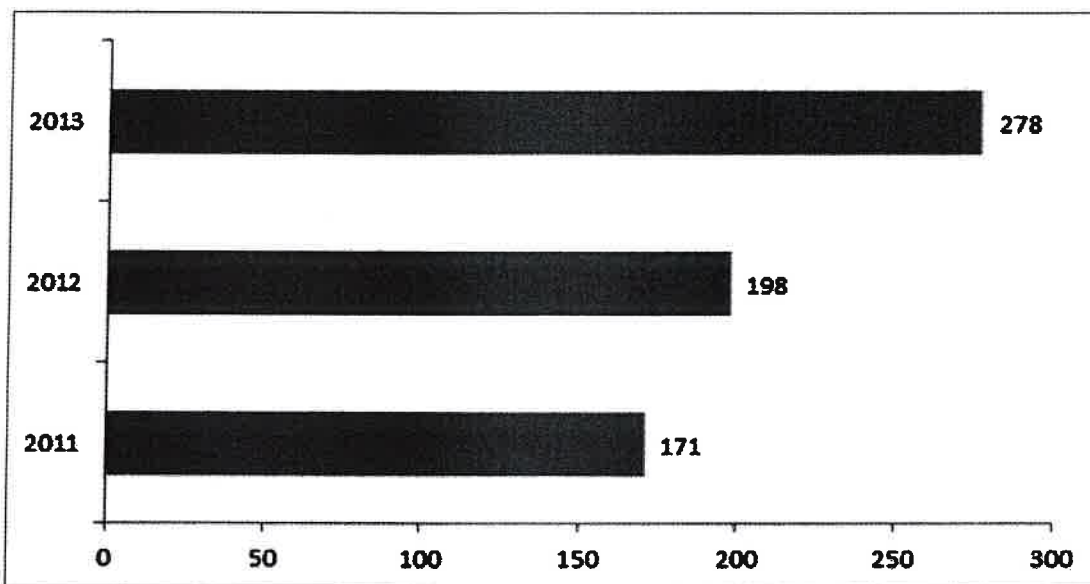
Tabela 4: Ruch naturalny mieszkańców powiatu nowodworskiego w latach 2011 -2013.

Kategoria	2011	2012	2013
Liczba urodzeń:	880	828	759
Liczba zgonów:	739	752	789
Przyrost naturalny:	81	75	-8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl

Od 2011 roku spada liczba urodzeń żywych. W stosunku do roku 2011 w roku 2013 liczba urodzeń spadła o 121 osób. Wzrost liczby mieszkańców powiatu był efektem ruchu migracyjnego, którego saldo w latach 2011-2013 jest dodatnie.

Wykres 8: Saldo migracji powiatu nowodworskiego w latach 2011 – 2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl

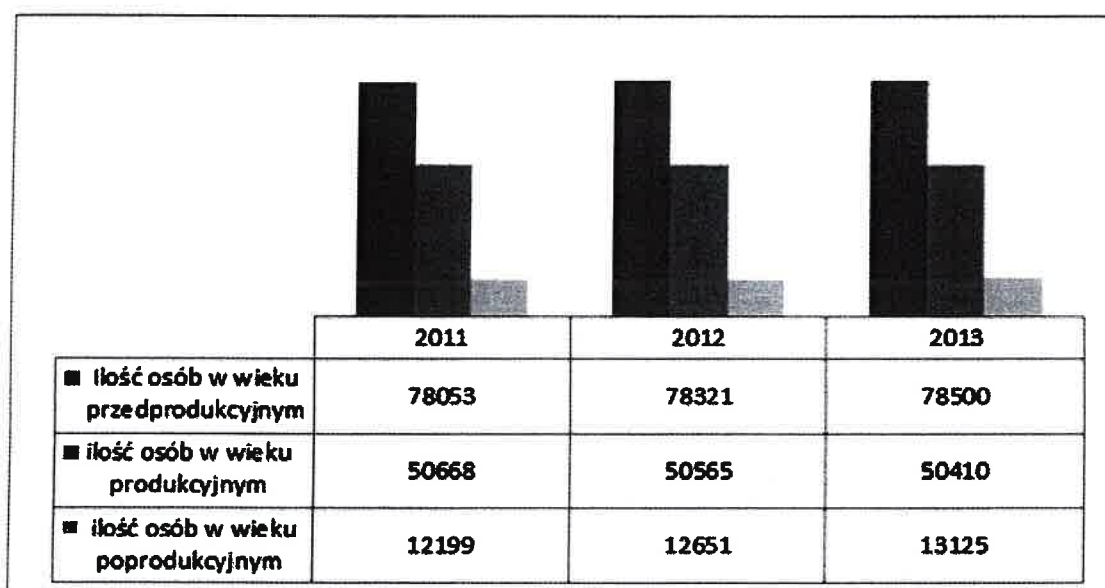
Specyfikę zmiany ludności pod względem wieku w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5: Struktura porównawcza wieku mieszkańców powiatu nowodworskiego w latach 2011 i 2013

Liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	2011	2012	2013
Ilość osób w wieku przedprodukcyjnym	78053	78321	78500
ilość osób w wieku produkcyjnym	50668	50565	50410
ilość osób w wieku poprodukcyjnym	12199	12651	13125

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Wykres 9: Struktura wiekowa w latach 2011 - 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W strukturze demograficznej mieszkańców powiatu widać systematyczny proces starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni ostatnich trzech lat odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym zwiększył się jedynie o około 0,5%, o 0,5 % zmniejszyła się populacja osób w wieku produkcyjnym i o 7% wzrosła populacja osób w wieku poprodukcyjnym. Według założeń GUS prognozy demograficzne dotyczące wielkości populacji powiatu nowodworskiego w 2015 roku są szacowane na 78 450 osób co stanowi spadek do 2013 roku o 0,1%, a w 2020 roku 79 289 osób i do 2013r. stanowi wzrost o 1,0%.

W okresie realizacji strategii negatywne zjawisko starzenia się mieszkańców powiatu będzie się utrzymywać. Wskaźnikami sytuacji demograficznej są różnice pomiędzy liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów oraz saldo migracji.

III.7. Rynek pracy

Bezrobocie w powiecie nowodworskim jest jedną z najważniejszych kwestii społecznych, generujących powiększającą się skalę ubóstwa wśród jednostek i rodzin. Stopa bezrobocia w powiecie

nowodworskim na dzień 31.12.2013 roku wynosiła 13,3 % (w 2012 r.-13,4%), natomiast w województwie mazowieckim – 11,0%, a w kraju na koniec grudnia 2013 roku stopa bezrobocia wyniosła 13,4%. Poniżej przedstawiono dane dotyczące zjawiska bezrobocia na terenie powiatu nowodworskiego.

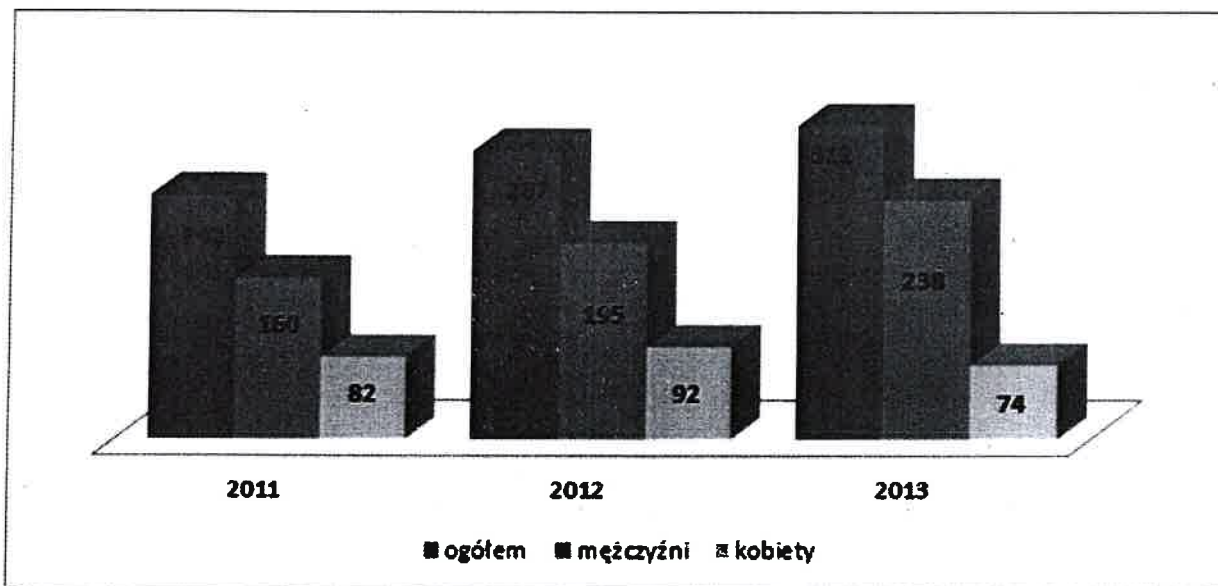
Tabela 6: Struktura bezrobocia w powiecie nowodworskim w 2013 roku w podziale na rodzaje gmin.

Rok	Płeć	Liczba	%
2013	Ogółem	3818	100,00%
	Kobiety	2089	54,7%
	Mężczyźni	1729	45,3%
Z tego:			
Gminy miejskie			
2013	Ogółem	1309	34,28%
	Kobiety	677	51,7%
	Mężczyźni	632	48,3%
Gminy miejsko-wiejskie			
2013	Ogółem	1544	40,44%
	Kobiety	866	56,1%
	Mężczyźni	678	43,9%
Gminy wiejskie			
2013	Ogółem	965	25,28%
	Kobiety	546	56,6%
	Mężczyźni	419	43,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Wśród osób bezrobotnych w wieku 50 „plus” pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż jeden rok zaobserwować można w 2013 roku wzrost liczby mężczyzn i spadek liczby bezrobotnych kobiet w porównaniu z latami 2011 i 2012.

Wykres 10: Bezrobotni w wieku 55-64 pozostający bez pracy przez okres dłuższy niż 1 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Na koniec 2013r. w PUP N. D. Mazowiecki zarejestrowanych było 73 absolwentów szkół powiatu nowodworskiego, co stanowi 11,9% ogółu absolwentów szkół w powiecie (w 2012r. = 16,76%). Z tego:

- 43 osoby = nie posiadały zawodu (58,9% ogółu absolwentów),
- 10 osób = zdobyło tytuł technika (13,7% ogółu absolwentów).
- 20 osób = posiadało zawód przy wykształceniu zasadniczym zawodowym (24,7% ogółu absolwentów).

W 2013 roku do PUP N. D. Mazowiecki zgłoszono 728 ofert pracy (w 2012r. = 572 oferty). Pozyskano 1192 nowe miejsca pracy:

- subsydiowane = 535 (44,9%)
- niesubsydiowane = 657 (55,1%),

kierowane do 211 różnych zawodów

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Z danych przedstawionych w tabelach wynika, że nominalna liczba bezrobotnych w powiecie Nowodworskim na przestrzeni lat 2011-2013 ulegała zwiększeniu. Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy w powiecie nowodworskim pogorszyła się. Obserwować można wzrost udziału osób bezrobotnych po 55 roku życia.

Bezrobocie w powiecie nowodworskim jest wyższe niż w województwie mazowieckim i w kraju. Liczba bezrobotnych w stosunku do roku 2011 i 2012 uległa niewielkiemu wzrostowi (o 2,5% w stosunku do 2011 roku). Pomimo przyrostu podmiotów gospodarczych nie starcza miejsc pracy. Należy zwrócić szczególną uwagę na aktywizację osób bezrobotnych zwłaszcza po 50 roku życia.

III.8 Ochrona zdrowia

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS na terenie Powiatu Nowodworskiego w 2013 r. działało 27 zakładów opieki zdrowotnej (1 szpital i 26 przychodni). W placówkach tych

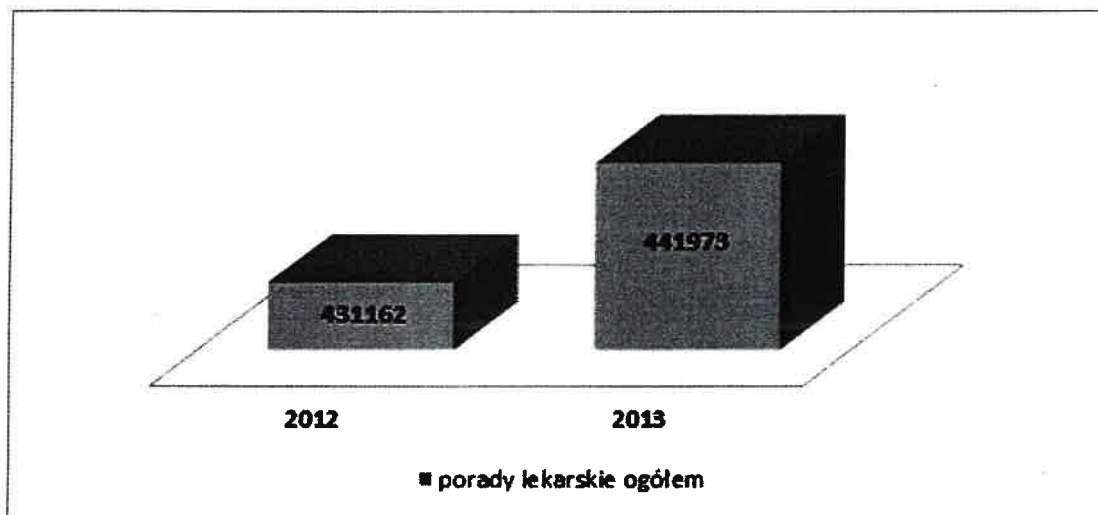
udzielono w 2013 roku ponad 333 587 porad lekarskich, a w sumie w poradami ambulatoryjnymi było ich 441 973, co do 2012r. (431 162 porady) dało wzrost o 2,5% w skali roku. Daje to w 2013 roku średnio 5,6 wizyty na statystycznego mieszkańca.

Na terenie powiatu w 2013 roku działało 25 aptek zatrudniających 54 mgr farmacji, z czego:

- w gminach miejskie = 15
- w gminach miejsko-wiejskich = 6
- w gminach wiejskich = 4

Ilość zakładów opieki zdrowotnej pozostaje niezmienna w badanym okresie natomiast wzrost ilości aptek o 12%.

Wykres 12: Liczba udzielonych porad w ramach POZ w latach 2012 – 2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Powiat realizując zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia (na podstawie ustawy z 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym) podejmuje działania promocji zdrowia obejmujące:

- profilaktykę,
- edukację zdrowotną,
- ochronę zdrowia.

Skierowane są one do różnych grup docelowych - od osób najmłodszych po osoby w wieku emerytalnym. Finansowane są głównie ze środków własnych samorządu powiatu. W powiecie nowodworskim realizowane były w formie:

- szkoleń z profilaktyki uzależnień dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- druk materiałów promocyjnych dotyczących krwiodawstwa i udział w akcjach oddawania krwi,
- organizacji zajęć Szkoły Rodzenia dla mieszkanki powiatu,
- organizacja koncertów profilaktyczno - edukacyjnych dotyczących AIDS – młodzież ponadgimnazjalna,
- prowadzenie programu odwykowego dla palaczy tytoniu,
- kolportowanie materiałów informacyjnych,
- akcje dotyczące wczesnego wykrywania raka piersi oraz profilaktyki wykrywania raka szyjki macicy i raka prostaty

Opiekę nad ludźmi w podeszłym wieku na terenie powiatu sprawuje 12 domów opieki.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Analizując zgromadzone dane w zakresie dostępu mieszkańców gminy do podstawowej opieki zdrowotnej można jednoznacznie stwierdzić tendencję spadkową w ilości udzielonych porad.

III.9. Edukacja i wychowanie

Powiat Nowodworski w roku szkolnym 2012/2013 był organem prowadzącym dla 10 przedszkoli publicznych, 27 szkół podstawowych, 18 gimnazjów, 3 szkół zawodowych, 8 techników i 11 liceów. W szkołach podstawowych było 4791 uczniów. W gimnazjach 2390, w szkołach zawodowych 310, w technikach 742, w liceach 901 uczniów. Działalność edukacyjno - opiekuńczą prowadziły również przedszkola niepubliczne. W roku szkolnym 2012/2013 było 8 niepublicznych przedszkoli.

Do przedszkoli w roku 2013 uczęszczało 4149 dzieci (3714 w 2012 r.), z czego w gminach miejskich 1671 (1570 w 2012 r.), w miejsko-wiejskich 1244 (1088), wiejskich 1234 (1056 w 2012 r.).

Na terenie powiatu nie ma samodzielnie funkcjonujących żłobków. Działają jedynie oddziały żłobkowe przy przedszkolach niepublicznych.

Według danych GUS zdawalność egzaminów w 2013 roku w porównaniu do 2012 r. i do średniej krajowej w powiecie nowodworskim kształtowała się na poziomie:

Szkoły gimnazjalne:

- język. polski = 64,0% => 103,23% średniej (w 2012r. = 67,0% => 103,08 średniej)
- historia i WOS = 60,0% => 103,45% średniej (w 2012r. = 63,0% => 103,28% średniej)
- matematyka = 51,0% => 106,25% średniej (w 2012r. = 50,0% => 106,38% średniej)
- nauki przyrodnicze = 61,0% => 103,39% średniej (w 2012r. = 52,0% => 104,00% średniej)

Szkoły średnie:

- egzamin maturalny ogółem = 81,0% => 100,00 % średniej (w 2012r. = 81,0% => 101,2% średniej)

Na terenie powiatu nowodworskiego nie ma działających szkół wyższych, ich oddziałów lub filii. W tej kategorii szkół dostępna jest dla mieszkańców powiatu oferta szkół wyższych na terenie Aglomeracji Warszawskiej.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Zdawalność egzaminów w szkołach gimnazjalnych 2013/2012:

- język polski = - 4,5%
- historia i WOS = - 4,8%
- matematyka = + 2,0%
- nauki przyrodnicze = + 17,3%
- zdawalność matur 2013/2012 = bez zmian

Dynamika zmian w powyższym obszarze w latach 2012 – 2013 wskazuje w większości na stopniowy wzrost liczby dzieci korzystających z przedszkoli.

III.10. Sport i rekreacja

W 2012 roku wg danych GUS na terenie powiatu działało 26 klubów sportowych.

Wśród najważniejszych należy wymienić:

- KS „ŚWIT” N. D. Mazowiecki
- KS „CHAMPION” - N. D. Mazowiecki
- KS TAEKWON-DO – N. D. Mazowiecki
- MLKS „Żbik” - Nasielsk
- KS „WKRA Andzin” -Cieksyn
- KS „SPARTA” - Nasielsk
- TKKF „Spartakus” - Nasielsk
- MKS „VICTORIA Nasielsk” - Mazewo

Do najważniejszych obiektów sportowych na terenie powiatu należą:

- Ośrodek Sportu i Rekreacji w N. D. Mazowieckim – hala sportowa + boiska + zespół basenów + korty
- Hala Sportowa i Stadion Miejski w Nasielsku
- Teren Rekreacyjno – Sportowy w Pieścirogach Starych,

które są uzupełniane przez boiska ORLIK:

- N. D. Mazowieckie
- Leoncin
- Nasielsk

oraz boiska przyszkolne.

Oprócz Kampinoskiego Parku Narodowego do szczególnie atrakcyjnych turystycznie miejsc w powiecie należą:

- doliny Wisły i Narwi – naturalne układy rzeczne w zasadzie nie spotykane w takim stanie w Europie,
- Puszcza Kampinoska (Kampinoski Park Narodowy) z terenami przyległymi,
- dolina dolnej Wkry w gminach Pomiechówek i Nasielsk z okolicznymi kompleksami leśnymi,
- okolice Modlina i Zakroczymia z fortyfikacjami twierdzy wojskowej, zbudowanymi w latach 1806-1812,
- tereny turystyczne atrakcyjne przyrodniczo i rekreacyjnie w gminach Czosnów, Leoncin, Pomiechówek, Zakroczym Nasielsk – w południowej części gminy nad Wkrą.

Takie funkcje wyznacza powiatowi między innymi jego położenie – w bezpośredniej bliskości Aglomeracji Warszawskiej oraz przy trasie tranzytowej na Warmię i Mazury oraz nad Morze Bałtyckie. Główne ośrodki obsługujące ruch turystyczny powiatu to:

- Modlin - 40 km do Warszawy,
- Nowy Dwór Mazowiecki = 35 km do Warszawy,
- Zakroczym = 42 km do Warszawy,
- Pomiechówek = 44 km do Warszawy,

z dominującymi formami obsługi ruchu turystycznego w postaci:

- rekreacja weekendowa nad wodą lub w lesie
- agroturystyka
- ekoturystyka z trasami pieszymi, nordic walking, rowerowymi i konnymi latem i narciarskimi zimą.

Najważniejsze zabytki powiatu:

Na terenie N. D. Mazowieckiego:

- zespół zabudowy Twierdzy Modlin
- dom mieszkalno – usługowy Austeria
- kościół p. w. św. Michała Archaniola
- spichlerz Banku Polskiego
- cmentarz żydowski
- cmentarz przy parafii p. w. św. Michała
- zabudowa dworca - Modlin
- fort Narew
- koszary obronne
- cmentarz z okresu II wojny światowej

Na terenie Nasielska i gminy:

- zespoły parkowe – Chrcynno, Czajki, Głodowo, Kosewo, Lelewo, Pianowo, Siennica o Nasielsk
- zabudowania dworskie – Chrcynno, Kosewo, Lelewo
- wiatraki – Krzyczki Szumne, Mazewo, Mazewo Dworskie
- zespół kamienic – Nasielsk, - ul. Kilińskiego, Kościuszki i Rynek
- pałacyk – Pianowo Daczki
- cmentarz z okresu II wojny światowej – Nasielsk
- Kościół parafialny pw. św. Wojciecha – Nasielsk
- synagoga

Na terenie Zakroczymia i gminy:

- zespół zabudowy Twierdzy Modlin – Henrysin, Janowo, Strubiny, Zakroczym
- kościół p. w. św. Mateusza - Smoszewo
- zespół parkowy - Smoszewo
- dwór + park dworski – Trębki Nowe
- kościół oo. Kapucynów - Zakroczym
- kościół p. w. św. Wawrzyńca - Zakroczym
- cmentarz żydowski - Zakroczym

Na terenie gminy Czosnów:

- zespół zabudowy Twierdzy Modlin – Cybulice Małe, Kazuń Nowy
- cmentarz mennonicki – Kazuń Polski
- zespół parkowy - Łomna
- kaplica grobowa Trębickich - Łomna
- kościół parafialny p. w. św. Mikołaja - Łomna
- budynek zboru mennonickiego – Kazuń Nowy
- cmentarz Mauzoleum Ofiar Terroru Hitlerowskiego 1939 – 1941 - Palmiry

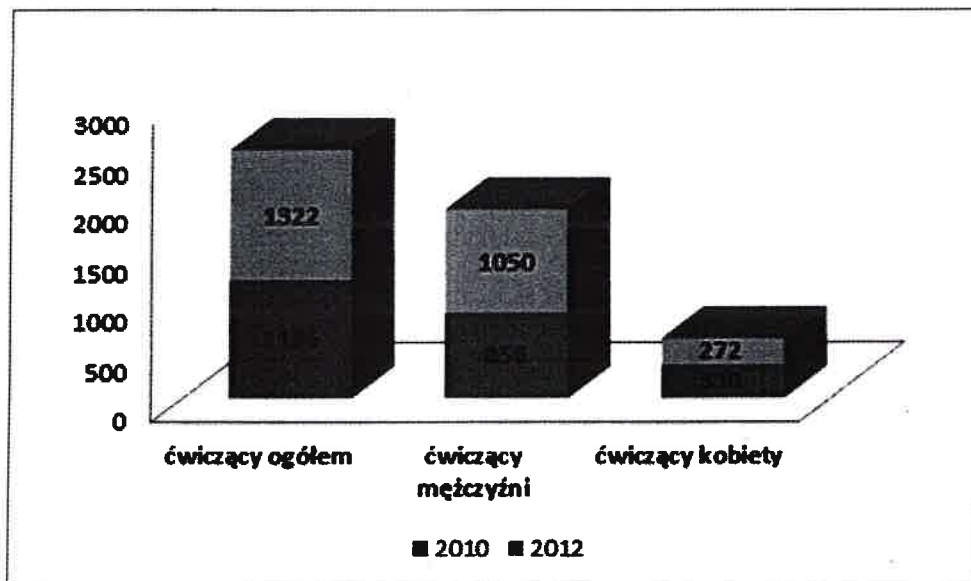
Na terenie gminy Leoncin:

- zespół chałup wiejskich – Gniewniewice Folwarczne
- zespoły chałup niemieckich i holenderskich – Nowy Secymin
- zbór ewangelicki – Nowy Secymin
- cmentarz kolonistów mennonickich – Wilków n/Wisłą
- park dworski - Leoncin
- kościół p. w. św. Katarzyny - Leoncin
- kaplica cmentarna - Leoncin

Na terenie gminy Pomiechówek:

- zespół zabudowy Twierdzy Modlin – Brody, Stanisławowo, Czarnowo, Goławice, Kosewo, Pomiechówek
- zespół chałup wiejskich – Goławice Pierwsze
- cmentarz prawosławny – Nowy Modlin
- cerkiew p. w. św. Aleksandry - Stanisławowo

Wykres 13: Liczba osób ćwiczących w roku 2010 i 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

W latach 2010 -2012 wzrosła o 10,3% liczba osób ćwiczących. Pozytywne aspekty są także z dostrzegalne w obszarze rekreacji (o 9,8% wzrost liczby korzystających z miejsc noclegowych w latach 2011-2011). Rośnie też liczba obiektów turystycznych.

Gmina Nowy Dwór Mazowiecki umożliwia swoim mieszkańcom dostęp do obiektów sportowych i rekreacyjnych. Ważna jest jednak również edukacja i programy, które będą promowały zdrowy, aktywny styl życia. Stały wzrost popytu na miejsca noclegowe świadczy o atrakcyjności turystycznej Wyszkowa i dobrze rokuje na przyszłość.

III.11. Organizacje pozarządowe

Samorząd powiatu nowodworskiego realizuje zadania publiczne przy współpracy z podmiotami pozarządowymi. Aktywna współpraca z liderami lokalnych środowisk stanowi jeden z elementów efektywnego kierowania rozwojem powiatu. Organizacje, jako baza rozwoju lokalnych wspólnot, zrzeszają najbardziej aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli. Ich działania

przyczyniają się do wzrostu aktywności oraz poczucia odpowiedzialności za własne otoczenie wśród lokalnych społeczności. Angażowanie obywateli w działania na rzecz wspólnego dobra, sprzyja powstawaniu ciekawych inicjatyw lokalnych. Z tego względu stanowią znakomite uzupełnienie działań podejmowanych przez lokalne samorządy.

Współpraca samorządu powiatu z trzecim sektorem przyczynia się do zwiększenia efektywności wykonywania zadań publicznych, tym samym przekładając się na poprawę jakości życia lokalnej społeczności.

Udział podmiotów pozarządowych w działaniach lokalnego samorządu jest coraz większy i co ważniejsze, bardziej doceniany przez same samorządy. Potencjał drzemiący w organizacjach zaczyna być wykorzystywany w realizacji zadań publicznych, co przekłada się na zwiększenie ich efektywności oraz realny udział społeczności w życiu samorządu.

Podmioty pozarządowe na terenie powiatu prowadzą działalność głównie w obszarach:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- turystyki i krajoznawstwa,
- ratownictwa i ochrony ludności,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Zdecydowana większość chętnie podejmuje współpracę z jednostkami samorządowymi przejawiając niejednokrotnie inicjatywę w zakresie wskazywania kierunków i propozycji form współpracy.

Z prowadzonych ewidencji wynika, że na terenie powiatu zarejestrowanych jest 142 organizacje. Corocznie przeprowadzana analiza aktywności podmiotów pozarządowych wykazuje, że liczba faktycznie funkcjonujących organizacji jest mniejsza (tabela nr 1).

Tabela 7: Liczba działających organizacji pozarządowych w Powiecie Nowodworskim

Podmiot	Liczba zarejestrowanych	Liczba faktycznie działających (na podstawie badania ankietą aktualizacyjną)
Stowarzyszenia	104	90
Stowarzyszenia zwykłe	17	14

Fundacje	21	20
Suma:	142	124

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

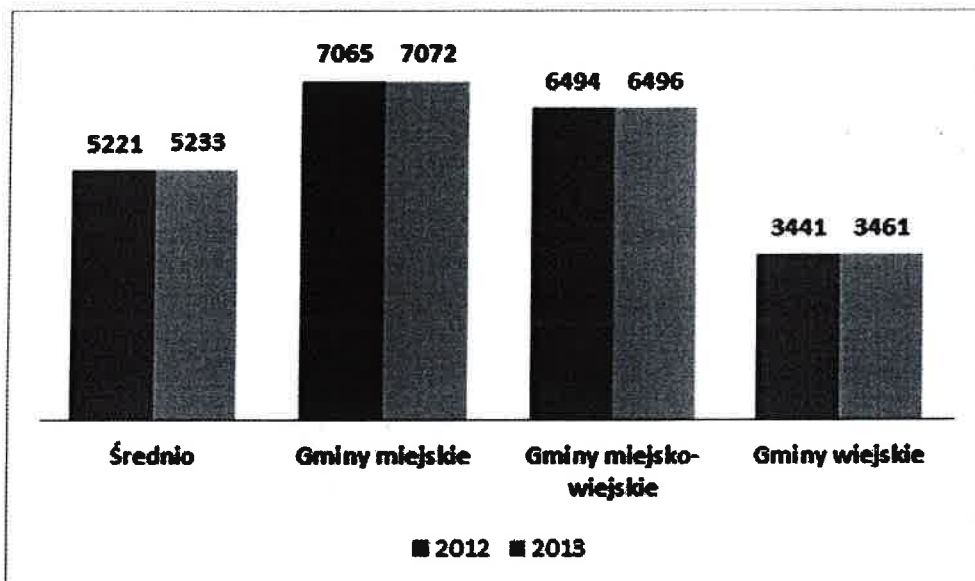
W Powiecie Nowodworskim rozwijają swoją działalność organizacje pozarządowe, które wzmacniają samorząd lokalny w realizacji zadań publicznych. Potencjał organizacji jest o tyle bardziej cenny, ponieważ pozyskują one środki zewnętrzne na działania statutowe, odciążając budżet gminy.

Zajmują one ważne miejsce w społeczności lokalnej i są dostrzegane przez samorząd lokalny jako znaczący partner w realizacji zadań w zakresie polityki społecznej. Szczególnie cenną inicjatywą jest wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie realizacji zadań publicznych. Uwzględnia również nowopowstałych organizacji w realizacji projektów na rzecz społeczności lokalnej jest dowodem, że jest poparcie dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowodworskim.

III.12. Kultura

W powiecie nowodworskim w 2013 roku działało 14 bibliotek (wraz z ich filiami). W swoich zasobach posiadały one 247 954 woluminów (w 2012r. = 245013), które zapewniły w całym roku 12 037 czytelników. W bibliotekach było dostępnych dla czytelników 67 komputerów (w 2012r. = 62) z dostępem do Internetu.

Wykres 14: Ludność przypadająca na 1 placówkę biblioteczną

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Na terenie powiatu kluczowe role pełnią dwa ośrodki kultury Nowodworski Ośrodek Kultury i Nasielski Ośrodek Kultury, których działania są uzupełniane przez Gminne Ośrodki Kultury w Pomiechówku i Leoncinie.

NOK N. D. Mazowiecki prowadzi zajęcia fotograficzne, plastyczne, nauki gry na instrumentach, rytmiczno – taneczne, szachowe, śpiewu, zajęcia Klubu Seniora, zajęcia klubu literackiego.

NOK Nasielsk prowadzi zajęcia plastyczne, rytmiczno – taneczne, nauki gry na instrumentach

Poza tym przez NOK Nasielsk wydawana jest gazeta „Życie Nasielska” oraz prowadzone jest jedyne w powiecie kino - „Niwa”.

W powiecie nowodworskim można odwiedzić muzeum - Muzeum Kampanii Wrześniowej i Twierdzy Modlin – N. D. Mazowiecki, którego obiekty rozrzucone są po terenie 4 gmin – N. D. Mazowiecki, Zakroczym, Czosnów i Pomiechówek.

Poza tym funkcjonuje:

- Muzeum Ziemi Nasielskiej prowadzane przez Bibliotekę w Nasielsku;
- prywatne Muzeum – skansen w Zakroczymiu Gałachach.

Miejsca pamięci narodowej- Cmentarz Mauzoleum Ofiar Terroru Hitlerowskiego - Palmiry.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Jeśli chodzi o kulturę, Powiat Nowodworski ma relatywnie wysoki potencjał w tym zakresie, mieszkańcy mogą korzystać z szerokiej oferty zajęć dodatkowych w Ośrodku Kultury i w muzeach.

III.13. Charakterystyka systemu pomocy społecznej

Ogólna charakterystyka pomocy społecznej.

Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny lub w sytuacji gdy jakość ich życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum.

Jest instytucją polityki państwa i ingeruje wtedy, gdy osoba lub rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych.

Celem pomocy społecznej jest *zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.*

Celem jest także udzielanie wsparcia i pomocy mającej na celu zapobieganie marginalizacji osób i rodzin. Jednocześnie zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzać do życiowego uaktywnienia osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym.

Mimo, że od transformacji ustrojowej z przełomu lat 1998/1999 minęło kilkanaście lat oraz znacznego rozwoju gospodarczego i społecznego to nadal występuje duże zapotrzebowanie na pomoc społeczną. Do negatywnych zjawisk społecznych, z którymi przyszło nam się zmierzyć zaliczymy między innymi: trwające bezrobocie, ubóstwo, patologie, falową emigrację, rozpad rodzin, brak poczucia stabilizacji, niski poziom życia, narastanie skali przemocy, pogarszanie stanu zdrowia, niski przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa. Skutkiem tych zjawisk może być marginalizacja osób i rodzin lub całych grup społecznych czy też wykluczenie społecznie.

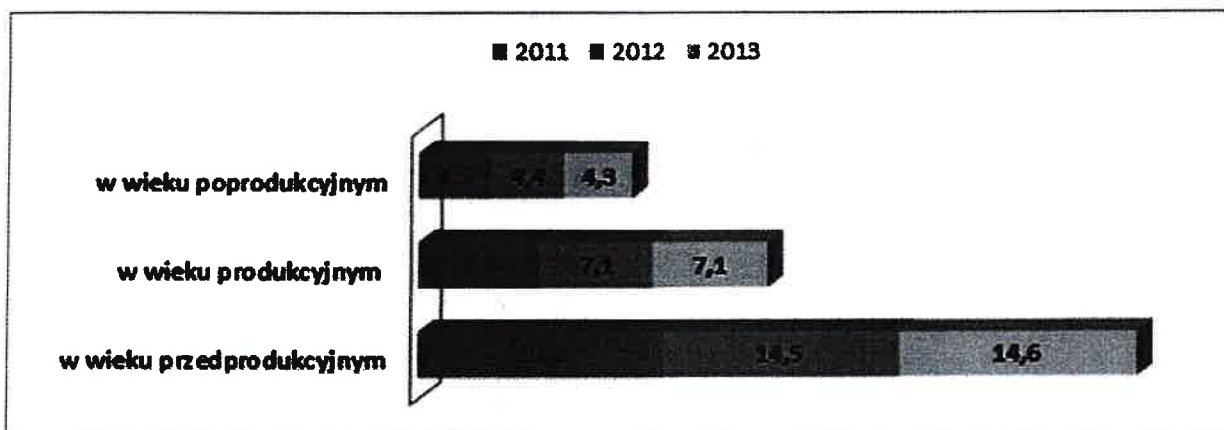
Występowanie tych zjawisk prowadzi do tego, że w dalszym ciągu pomocy potrzebują znaczne rzesze osób i rodzin. Zmieniają się formy pomocy, jej zakres i metody ale nadal jest ona niezbędna by ograniczyć zjawiska wykluczenia, marginalizacji i izolacji osób bądź całych grup społecznych.

Regulacje prawne na bazie, których pracują służby pomocy społecznej pozwalają na wspieranie osób i rodzin w stosunkowo ograniczonym zakresie. Kładą nacisk na większe zaangażowanie samych zainteresowanych w proces pomocowy, co nie zawsze znajduje zrozumienie osób potrzebujących pomocy.

Zachodzące zmiany w systemie pomocy społecznej mają doprowadzić między innymi do:

- życiowego usamodzielnienia osób i rodzin otrzymujących pomoc społeczną przy ich współuczestniczeniu w tym procesie,
- zaktywizowania osób i rodzin pozbawionych dochodów lub o niskich dochodach w kierunku poszukiwania pracy bądź dodatkowych źródeł dochodu, w tym osób w wieku poprodukcyjnym czy niepełnosprawnych,
- integracji ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- zapewnienia potrzebującym wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji, których nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- aktywizowania służb pomocy społecznej do udzielania profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznych, w tym przemocą w rodzinie,
- organizowania sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb.

Wykres 15: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w tym wieku w latach 2011- 2013

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Jeśli chodzi o świadczenia – dominują świadczeniobiorcy w wieku przedprodukcyjnym oraz rodziny z dziećmi. Najmniej liczebną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 9: Ilość rodzin i osób, które skorzystały ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2012-2013

Rodzaj gminy	2012		2013	
	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
Miejskie	2694	6331	2709	6338

Miejsko-wiejskie	967	2260	1016	2384
Wiejskie	848	2188	808	2043

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

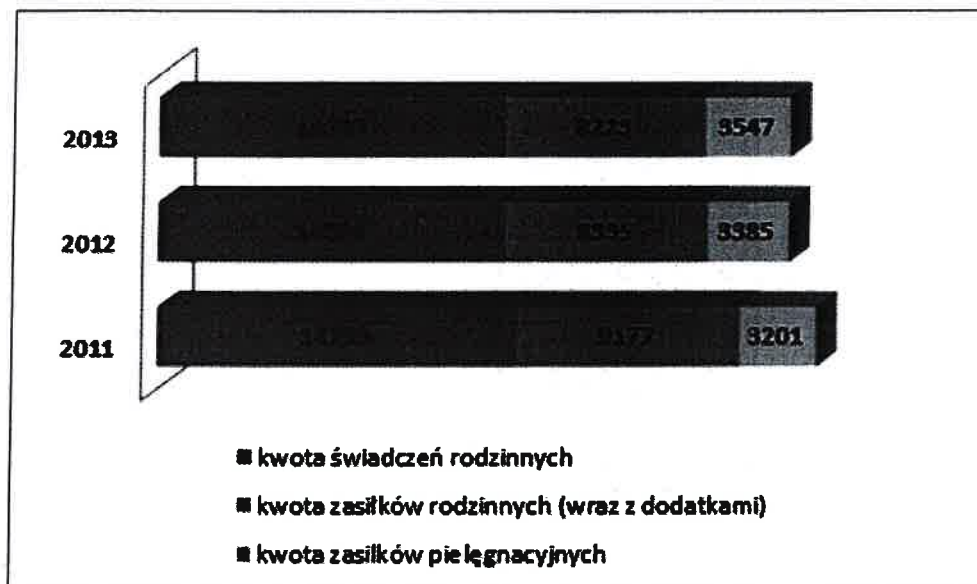
Ilość rodzin korzystających z wsparcia w gminach miejskich w analizowanym okresie pozostaje na podobnym poziomie, w gminach wiejsko- miejskich wzrosła o 5% a w wiejskich zmalała o 4,7%.

Tabela 10: Ilość rodzin i dzieci, które otrzymały świadczenia rodzinne w 2013 roku

Rodzaj gminy	Ilość rodzin	Ilość dzieci w rodzinach
Miejskie	584	1112
Miejsko-wiejskie	1092	2192
Wiejskie	765	1513
Razem	2441	4817

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Wykres 15: Kwoty świadczeń rodzinnych w tys. zł wypłaconych w roku – ogółem w latach 2011-2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl/

Można zaobserwować stały wzrost kwot świadczeń pielęgnacyjnych, kwoty pozostałych świadczeń rodzinnych i zasiłków rodzinnych w latach 2011-2013 malały. Wzrost kwot zasiłków pielęgnacyjnych spowodowany jest najprawdopodobniej starzeniem się społeczeństwa powiatu nowodworskiego.

W powiecie nowodworskim działa 12 publicznych i niepublicznych domów opieki społecznej.

Tabela 11: Środki finansowe na wydatki pomocy społecznej w zł ogółem (zadania własne i zlecone) w latach 2011-2013

Gmina	2011	2012	2013
Nowy Dwór Mazowiecki	12 228 487	11 989 290	12 722 500
Czosnów	33 91 642	3 324 816	3 578 931
Zakroczym	4 502 164	4 609 154	4 716 941
Nasielsk	9 015 148	9 737 784	8 372 293
Leoncin			
Pomieczówek	3 770 354	3 793 764	4 041 326

III.14.1. Piecza zastępcza

W 2014 r. w powiecie nowodworskim funkcjonowało 95 rodzin zastępczych, w tym 69 rodzin zastępczych spokrewnionych, 22 rodziny zastępcze niezawodowe oraz 4 rodziny zastępcze zawodowe. W okresie sprawozdawczym powstało 11 rodzin zastępczych, w tym 5 rodzin zastępczych niezawodowych, oraz 6 rodzin zastępczych spokrewnionych.

W związku z brakiem miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, 36 dzieci z powiatu nowodworskiego przebywało w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów, w tym w 2014 r., umieszczonych zostało 10 dzieci. W 2014 r. rodzinna pieczę zastępczą objętych zostało 26 dzieci.

Tabela nr 1 Napływ dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej w 2014 r.

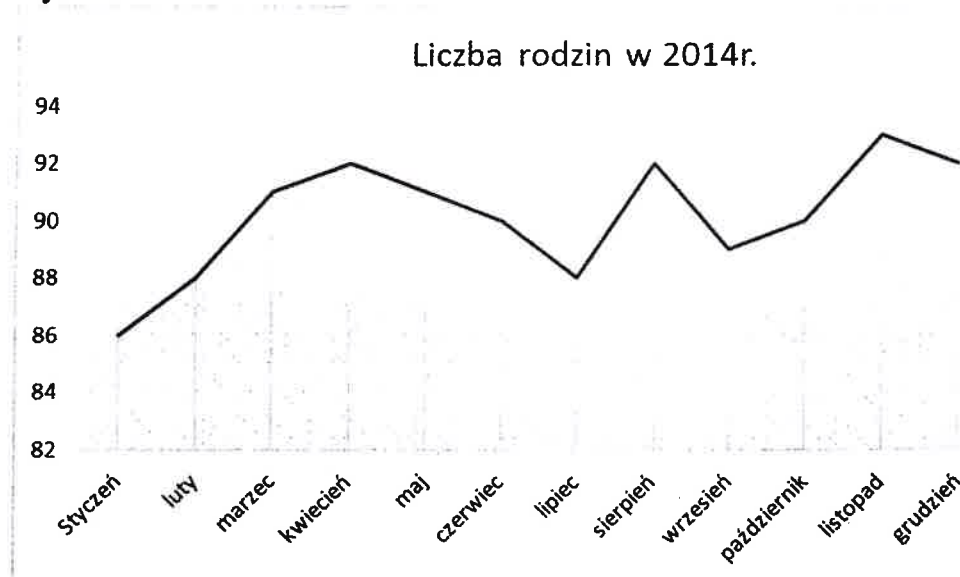
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci		
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych
1.	Liczba dzieci do 18 r. ż. umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, z tego:			
2.	z rodziny naturalnej	19	4	3
3.	z rodzinnej pieczy zastępczej	16	3	3
4.	z instytucjonalnej pieczy	0	1	0
5.		2	0	0

	zastępczej			
5.	inne	1	0	0

Tabela nr 2 Odływ dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w 2014 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci		
		z rodzin zastępczych spokrewnionych	z rodzin zastępczych niezawodowych	z rodzin zastępczych zawodowych
1.	Liczba dzieci do 18 r. ż. które:	6	1	2
1.1.	powróciły do rodziny naturalnej	4	0	0
1.2.	zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	0	0	0
1.3.	zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	0	6
1.4.	zostały przysposobione	0	1	2
1.5.	inne	0	0	0
2.	Liczba osób powyżej 18 r. ż.	6	2	1

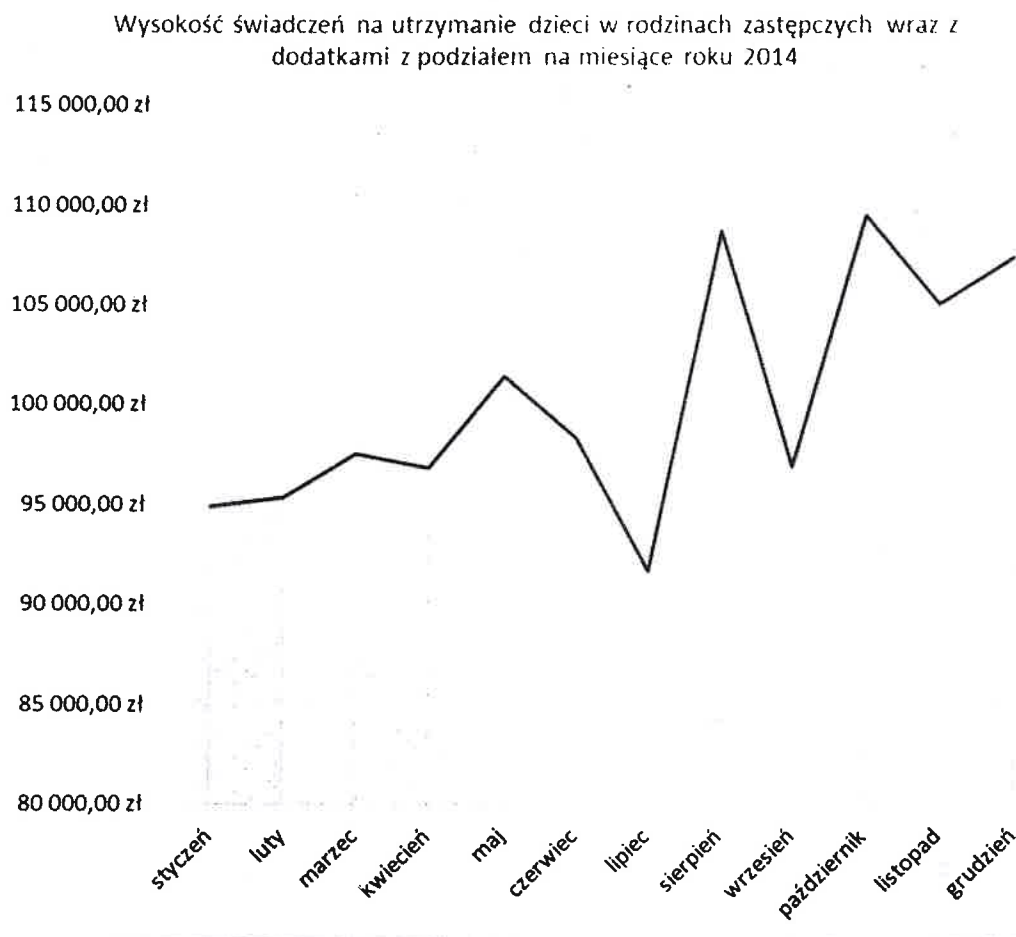
Wykres 1.

Na dzień 31.12.2014 r. pomocą finansową objęto 92 rodziny zastępcze, w tym 65 to rodziny spokrewnione, 23 to rodziny niezawodowe, zaś 4 to rodziny zawodowe.

W 2014r. miesięczne wydatki na świadczenia z tytułu utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych powiatu nowodworskiego wraz z dodatkami kształtowały się w granicach od 90 tys do 110 tys.

Wykres 2.

Świadczenia obligatoryjne: na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wraz z dodatkami

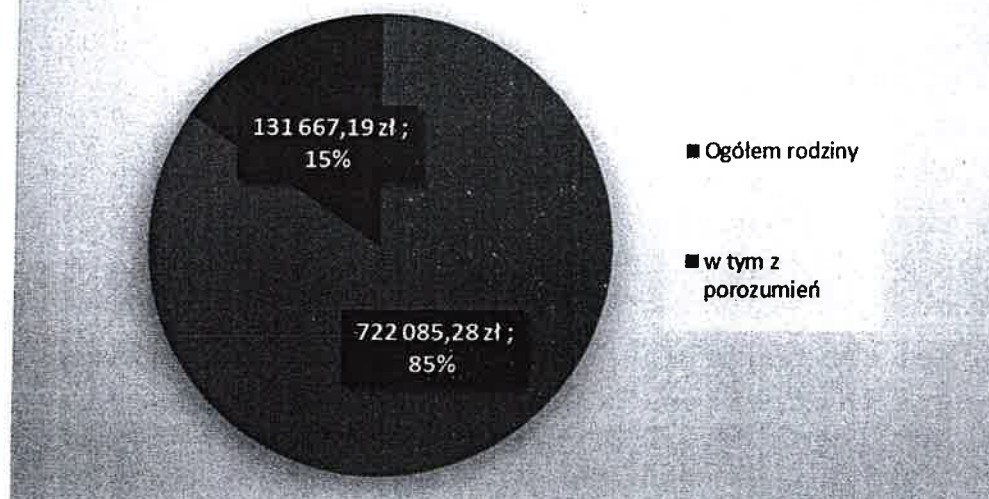
Łącznie w 2014 roku rodzinom zastępczym udzielono :

na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka :

- rodzinom spokrewnionym – 1128 świadczeń na kwotę 722 085,28 zł w tym 131 667,19 zł z porozumień

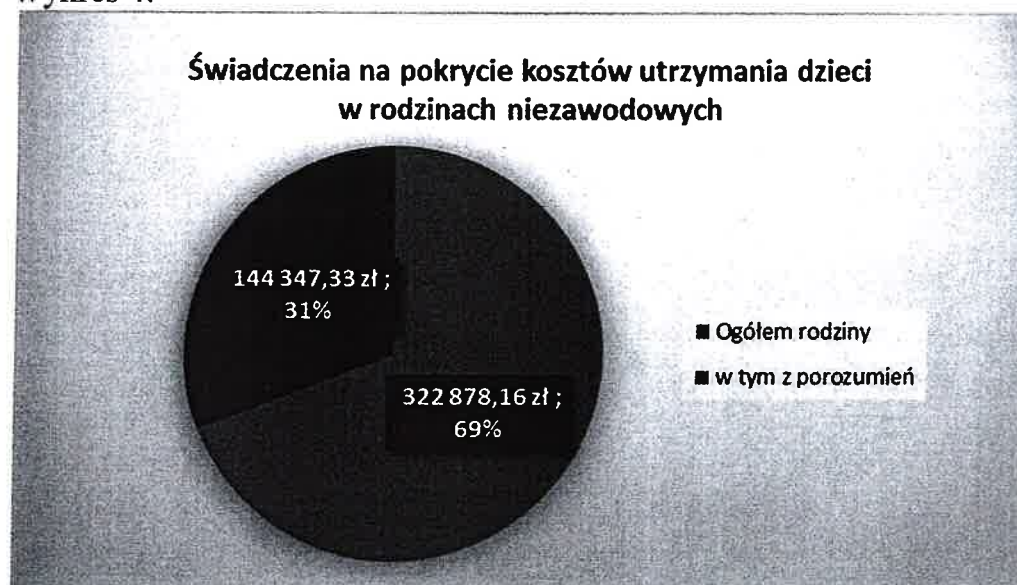
Wykres 3.

Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach spokrewnionych

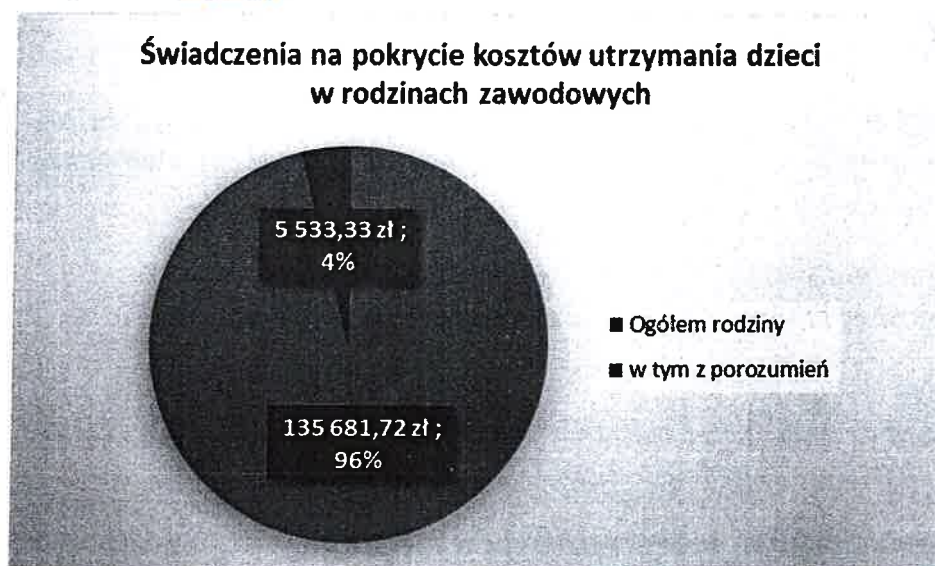
- rodzinom niezawodowym – 357 świadczeń na kwotę 322 878,16 zł w tym 144 347,33 zł z porozumień

Wykres 4.

- rodzinom zawodowym – 139 świadczeń na kwotę 135 681,72 zł w tym 5 533,33 zł z porozumień

Wykres 5.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka :

- rodzinom spokrewnionym- 67 świadczeń na kwotę 13 213,98 zł w tym 4 800,00 zł z porozumień
- rodzinom niezawodowym – 37 świadczeń na kwotę 7 200,00 zł w tym 2 400,00 zł z porozumień
- rodzinom zawodowym- 24 świadczeń na kwotę 3 709,68 zł

Łączna kwota udzielonych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wraz z dodatkami wyniosła ogółem 1 204 768,82 zł

Świadczenia fakultatywne dla rodzin zastępczych

Łącznie w 2014 roku rodzinom zastępczym udzielono :

Świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka :

- rodzinom spokrewnionym – 9 świadczeń na kwotę 5849,99 zł w tym 2000,00 zł z porozumień
 - rodzinom niezawodowym - 4 świadczenia na kwotę 5200 zł w tym 4500,00 zł z porozumień
 - rodzinom zawodowym- 3 świadczeń na kwotę 2000 zł
- Na łączną kwotę: 13049,99 zł

Dofinansowania do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania

- rodzinom spokrewnionym – 2 świadczeń na kwotę 600 zł
- rodzinom niezawodowym - 3 świadczenia na kwotę 1500 zł w tym 1000,00zł z porozumień
- rodzinom zastępczym zawodowym – 5 świadczenia na kwotę 5150 zł

Na łączną kwotę: 7250 zł

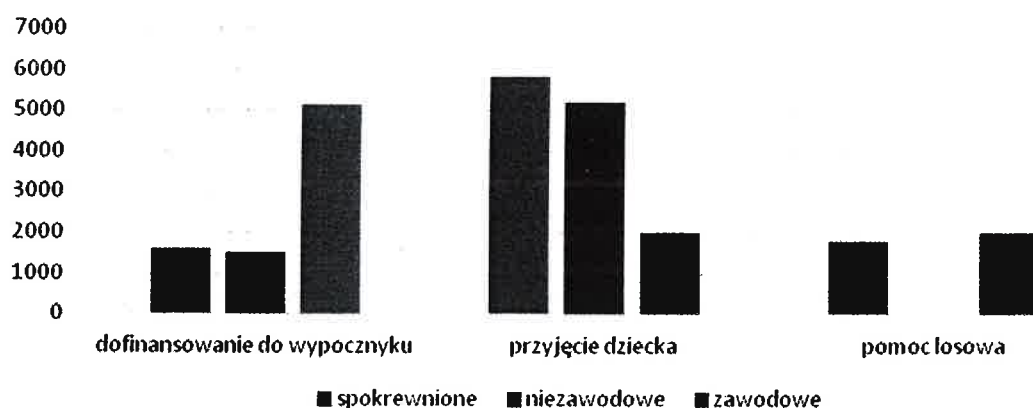
Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki nad dzieckiem

- rodzinom spokrewnionym – 5 świadczeń na kwotę 1805 zł
- rodzinom zastępczym zawodowym – 7 świadczenia na kwotę 2005 zł

Na łączną kwotę: 3810 zł

Wykres 6.

Świadczenia fakultatywne przyznawane rodzinom zastępczym w 2014r

Zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2014r.

W roku 2014r. w rodzinach zamieszkujących na terenie innych powiatów przebywało:

- 15 dzieci pochodzących z powiatu nowodworskiego w 11 spokrewnionych rodzinach zastępczych
- 16 dzieci z powiatu nowodworskiego w 9 niezawodowych rodzin zastępczych
- 10 dzieci z powiatu nowodworskiego w 7 zawodowych rodzinach zastępczych

Zwrot kosztów z tytułu świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego w 2014r. wyniósł odpowiednio:

- 117 336,64 zł na dzieci w rodzinach spokrewnionych
- 153 495,20 zł na dzieci w rodzinach niezawodowych
- 98 567,73 zł na dzieci w rodzinach zawodowych

Zwrot kosztów z tytułu dodatków z tytułu niepełnosprawności dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego w 2014r. wyniósł odpowiednio:

- 4 093,33 zł na dziecko w rodzinie niezawodowej
- 1980,00 zł na dziecko w rodzinie zawodowej

Zwrot kosztów z tytułu wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla rodzin zastępczych zawodowych u których przebywają dzieci z terenu powiatu nowodworskiego wynosił łącznie 84 464,88 zł

Zwrot kosztów z tytułu świadczeń fakultatywnych przyznanych na dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego w 2014r. wyniósł odpowiednio:

- 8 świadczeń jednorazowych na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka na sumę 11500,00 zł
- 3 dofinansowania do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania na sumę 1872,50 zł
- 2 świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki nad dzieckiem na sumę 750,00 zł

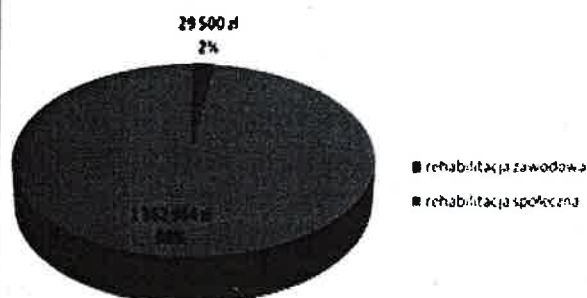
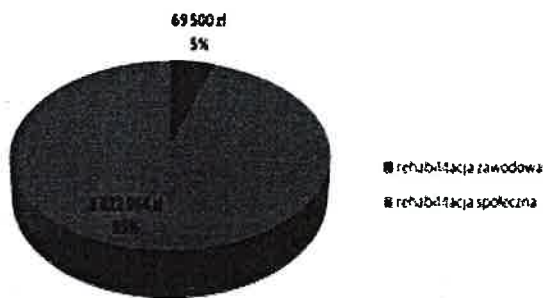
III.13.2. Niepełnosprawność

I. Rehabilitacja społeczna ze środków PFRON

Realizując zadania wynikające ze wspomnianej powyżej ustawy w 2014 r. powiat nowodworski otrzymał do dyspozycji środki z PFRON w kwocie **1 392 464,00 zł**. Fundusze te zgodnie z uchwałą nr XLI/284/2014 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie wprowadzenia planu przychodów i wydatków środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przyjęcia szczególnej zasady postępowania w przypadku dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych zostały podzielone na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej (wykres nr 1). Jednak z uwagi na kształtujące się w ciągu roku zapotrzebowanie na środki PFRON, podział ten ulegał zmianom i jego ostateczna wersja została przyjęta uchwałą nr II/11/2014 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (wykres nr 2).

Wykres nr 1. Podział środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej (marzec 2014 r.)

Wykres nr 2. Podział środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej (grudzień 2014 r.)

W ramach zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków PFRON osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych oraz dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika. Ponadto w związku z realizacją wspomnianych zadań możliwe jest ubieganie się o dofinansowanie ze środków PFRON sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zlecanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym. Oprócz tego powiat ma również możliwość dofinansowania kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej. Wszystkie wymienione powyżej zadania realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Zaś zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, zgodnie z w/w ustawą realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy.

Tabela nr 1. Środki PFRON przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2014 r.

l.p.	Rehabilitacja społeczna	Plan środków PFRON w 2014 r.		Wykonanie planu wg stanu na dzień 31.12.2014 r.	Niewykorzystane środki
		marzec	grudzień		
1	dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	200 000,00 zł	214 287,00 zł	214 287,00 zł	0,00 zł
2	dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	68 784,60 zł	67 774,55 zł	67 774,55 zł	0,00 zł
3	dofinansowanie zadań zlecanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym	3 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

4	zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane osobom niepełnosprawnym na podst. odrębnych przepisów	186 899,40 zł	212 286,96 zł	212 258,58 zł	28,38 zł
5	likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla osób niepełnosprawnych indywidualnych	50 000,00 zł	54 835,49 zł	54 835,49 zł	0,00 zł
6	dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika	500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
7	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	813 780,00 zł	813 780,00 zł	813 780,00 zł	0,00 zł
RAZEM		1 322 964,00 zł	1 362 964,00 zł	1 362 935,62 zł	28,38 zł

W związku z zawartą 26 kwietnia 2013 r. umową w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Nowodworskim, osoby niepełnosprawne miały w 2014 r. możliwość ubiegania się o wsparcie PFRON w ramach:

1. Modułu I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,

w tym:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- **Zadanie 1:** pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- **Zadanie 2:** pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- **Zadanie 1:** pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (np. komputerów, telefonów, urządzeń brajlowskich),
- **Zadanie 2:** dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1:** pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- * **Zadanie 2:** pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (np. dofinansowanie kosztów remontu, wymiany części wózka),
- * **Zadanie 3:** pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
- * **Zadanie 4:** pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości),
- 4) **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej** (dofinansowanie kosztów za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem),

2. Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym,

W 2014 r. złożono łącznie 93 wnioski, w tym 3 dotyczyły modułu I, obszaru B zadania 1 oraz 2. Mając na uwadze powyższe w przedstawionej poniżej tabeli łączna liczba złożonych wniosków o dofinansowanie wynosi 96, co wynika z faktu, iż 3 wspomniane powyżej wnioski ujęto w dwóch wierszach tabeli: l.p. 3 i 4. Na realizację złożonych wniosków PFRON przekazał w omawianym roku łącznie 281 487,65 zł. Wnioski nie objęte dofinansowaniem zostały rozpatrzone negatywnie ze względów formalnych. Żaden wniosek nie został rozpatrzony negatywnie ze względu na niedobór lub brak środków.

Tabela nr 2. Wnioski złożone w 2014 r. i wypłacone dofinansowania w ramach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” z podziałem na zadania.

l.p.	Złożone wnioski					Wypłacone dofinansowania	
	moduł	obszar	zadanie	liczba	wnioskowane kwoty	liczba	kwoty
1	I	A	1	1	5 700,00 zł	1	4 378,00 zł
2	I	A	2	1	2 100,00 zł	1	2 018,00 zł
3	I	B	1	10	92 378,00 zł	9	65 544,00 zł
4	I	B	2	3	6 000,00 zł	3	6 000,00 zł
5	I	C	1	6	89 705,20 zł	3	41 416,00 zł
6	I	C	2	5	9 499,00 zł	5	8 899,00 zł
7	I	C	3	2	28 060,00 zł	0*	100,80 zł*

8	I	C	4	0	0,00 zł	0	0,00 zł
9	I	D	X	14	20 200,00 zł	12	9 982,28 zł
10	II	X	X	54	174 890,00 zł	47	134 590,00 zł
RAZEM				96	428 532,20 zł	81	272 928,08 zł

III.14. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie powiatu działa Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Mazowieckim, której podlegają:

- Komisariat Policji w Czosnowie
- Komisariat Policji w Nasielsku
- Posterunek Policji w Pomiechówku
- Posterunek Policji w Zakroczymiu

Sekcje Powiatowej Komendy Policji:

- Sekcja Prewencji,
- Sekcja Kryminalna,
- Sekcja Ruchu Drogowego,
- Sekcja Dochodzeniowo – Śledcza,
- Sekcja Kadr i Szkoleń,
- Referat wspomagający.

Sekcja Prewencji realizuje działania w zakresie nadzoru nad działaniami służb prewencji oraz w zakresie prewencji ogólnej:

- koordynacja działań komórek ds. posterunkach Policji ds. nieletnich i patologii,
- zapewnienie doraźnej opieki i warunków pobytu nieletnim zatrzymanym do wyjaśnienia oraz konwojowanym do placówek opiekuńczo – wychowawczych
- współdziałanie z organami państwowymi i samorządowymi w zabezpieczeniu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Tabela 12: Przestępstwa na terenie powiatu Nowodworskiego w 2013 roku

Rodzaj	Ilość	%	do 2012 r.	
Ogółem	3197	100%	3532	-335
z czego				
kryminalne	1400	43,8	1597	-197
gospodarcze	220	6,9	226	-6
drogowe	542	17,0	556	-14

Przeciwko życiu i zdrowiu	55	1,7	65	-10
Przeciwko mieniu	980	30,7	1088	-108

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl

Zestawienie rocznych informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w powiecie nowodworskim pokazuje, że z roku na rok spada liczba przestępstw popełnianych ogółem. W 2013 roku zostały popełnione 3197 przestępstwa i jest to spadek porównując do roku 2012 o 9,5%. Jednocześnie odnotowano spadek wykrywalności z 70,5 % w 2012 roku do 68 % w roku 2013. Wśród popełnianych przestępstw największy udział (43,8%) mają przestępstwa kryminalne, a najniższy (1,7%) przeciwko życiu i zdrowiu.

Tabela 13: Wskaźniki wykrywalności przestępstw w 2013r. w porównaniu do 2012 roku

	2012	2013
Ogółem	70,5%	68,0%
przestępstwa kryminalne	57,5%	53,0%
przestępstwa gospodarcze	90,8%	88,0%
przestępstwa drogowe	99,5%	99,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl/bdl

W powiecie podejmowane są działania przeciwdziałające przestępczości w postaci:

- podniesienie poczucia bezpieczeństwa wśród społeczności
- przełamanie niechęci do instytucji odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego
- doposażenie służb.

W ramach działalności profilaktycznej policjanci uczestniczą w różnorodnych spotkaniach z przedstawicielami samorządów, instytucji i organizacji. Funkcjonariusze służb prewencyjnych, a przede wszystkim Zespołu ds. Nieletnich i Patologii prowadzą spotkania w szkołach, rozmowy z rodzicami, uczniami i pedagogami. Organizowane są działania profilaktyczno-represyjne wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Policjanci prowadzą szereg akcji profilaktycznych w tym m.in. „Razem bezpieczniej”, „Bezpieczeństwo nasze i innych”, Reaguj. Powiadom. Nie toleruj”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczna szkoła”, „Edukacja prawna w szkołach”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczny wrzesień”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczny przejazd”, „Bezpieczna kolej”, „Program przeciwdziałania przemocy domowej wobec sprawców przemocy”.

Na terenie powiatu działa 19 ratowniczych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Na podstawie danych statystycznych można prognozować, że stan bezpieczeństwa w powiecie ma szansę się poprawić. W tym zakresie prowadzone są działania profilaktyczne i interwencyjne.

Bezpieczeństwo publiczne w Powiecie Nowodworskim uzależnione jest od współpracy międzyinstytucjonalnej, zaangażowania środowiska w rozwiązywanie lokalnych problemów związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa, a także od nakładów finansowych na realizację tego zadania publicznego. Istotny jest wskaźnik wykrywalności przestępstw oraz prowadzenie lokalnej

profilaktyki zapobiegania przestępczości np. poprzez akcje uświadamiania osób starszych, osób nieletnich.

III.15. Infrastruktura, transport i komunikacja

Powiat Nowodworski wyróżnia się doskonałym systemem komunikacji, zarówno drogowej jak i kolejowej. Przez teren powiatu przebiegają krajowe drogi i linie kolejowe:

magistrala kolejowa E-65 Warszawa-Gdańsk

drogi krajowe:

- nr S7 Gdańsk - Mława - Płońsk - Warszawa - Kraków – Chyżne (granica państwa),
- nr 62 Włocławek - Płock - Wyszogród - Nowy Dwór Mazowiecki - Wyszaków,

drogi wojewódzkie:

- nr 630 Nowy Dwór Mazowiecki – Jabłonna,
- nr 631 Nowy Dwór Mazowiecki - Wieliszew – Nieporęt,
- nr 579 Kuzuń Polski - Leszno – Błonie,
- nr 575 Kuzuń Nowy - Kamion – Płock

drogi powiatowe:

- Ruszkowo – Studzianki – Nuna,
- Secymin Polski – Nowiny – Leoncin – Stare Grochale,
- Sowia Wola – Małocice – Czosnów,
- Nowy Modlin – Kosewo – Wymysły – Janowo,
- Czosnów – Fort Ordona,
- Nasielsk – Strzegocin – Szyszki – Gołymín,
- Czosnów – Łomianki – Dąbrowa,
- Czosnów – Łomna,
- Zakroczym – Wojszczyce – Stara Wrona,
- Górki – Dąbrowa – Narty,
- Siennica – Mogowo – Lelewo,
- Nasielsk – Lorcín – Nuna,
- Borkowo – Błędowo – Szczypiorno,
- Zakroczym – Trębki Nowe,
- Smoszewo – Trębki Nowe,
- Wólka Smoszevska – Smoszewo,
- Śniadówek – Goławice – Pomiechówek,
- Nasielsk – Gąsocin

Wymieniona sieć dróg jest uzupełniona o gęstą sieć dróg gminnych, które stanowią bardzo ważny składnik układu komunikacyjnego w powiązaniu z drogami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi.

Wymagają one jednak uzupełnienia jak i pilnej modernizacji całych ciągów drogowych i odcinków nie spełniających podstawowych norm technicznych.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Powiat nowodworski ma dobre położenie komunikacyjne zarówno drogowe jak i kolejowe. Samo położenie na krańcach aglomeracji warszawskiej daje możliwość szybkiego dotarcia do miejsca pracy.

III.16. Ochrona środowiska

Powiat Nowodworski wyróżnia się szczególnymi walorami przyrodniczymi, zarówno w skali kraju jak i Europy. O tak wysokiej pozycji decydują naturalne tereny w dolinie Wisły i Narwi oraz doliny Wkry. Ponadto duże znaczenie ma obszar ekologiczny obejmujący środowiska leśne w rejonie Nieporętu (pow. legionowski) łączący się z lasami Puszczy Białej (pow. pułtuski) i Nadbużańskim Parkiem Krajobrazowym, które poprzez dolinę Narwi łączą się z węzłem ekologicznym Kotliny Warszawskiej. Ten skoncentrowany ekoukład odgrywa ważną rolę w koncepcji krajowej sieci powiązań przyrodniczych ECONET-POLSKA.

Prawną ochroną objęte są obszary o łącznej powierzchni 42 236,5 ha (co stanowi 61% ogólnej powierzchni powiatu) oraz ok. 85 pomników przyrody. Na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody i innych aktów prawnych na terenie powiatu nowodworskiego zostały ustanowione:

- Kampinoski Park Narodowy o powierzchni 15 604,5 ha (pow. ogółem 35,7 tys. ha),
- rezerwaty przyrody łącznie o pow. 1354,1 ha,
- obszar chronionego krajobrazu o pow. 26 188,2 ha,
- użytki ekologiczne o pow. 9,1 ha w gminie Nasielsk.

Powiat dzięki szczególnym walorom przyrodniczym ma bardzo duży potencjał ekologiczny. Obszar kluczowy to Kampinoski Park Narodowy. Jego północna i środkowa część znajdują się na terenie gmin Leoncin i Czosnów. W 2000r. Został uznany przez UNESCO za Światowy Rezerwat Biosfery.

Wody powierzchniowe powiatu:

- rzeki:
 - Wisła – płynąca przez gminy – Czosnów, N. D. Mazowiecki, Zakroczym, Leoncin
 - Narew – płynąca przez gminy - N. D. Mazowiecki, Pomiechówek
 - Wkra – płynąca przez gminy – Nasielsk, Pomiechówek
 - Nasielna – płynąca przez gminę- Nasielsk
- jeziora:
 - na terenie gminy Pomiechówek:
 - Jez. Błędowskie
 - na terenie gminy Leoncin:
 - Jez. Secymińskie Duże
 - Jez. Secymińskie Małe
 - Jez. Wilkowskie
 - na terenie gminy Czosnów:
 - Jez. Górne
 - Jez. Dolne

Pomniki przyrody i ich rozmieszczenie na terenie powiatu:

Nowy Dwór Mazowiecki:

- 6 dębów szypułkowych
- 2 topole białe

- 1 topola czarna

Nasielsk:

- 1 użytek ekologiczny
- 13 dębów szypułkowych
- 5 lip drobnolistnych
- 5 sosen pospolitych
- 3 jesiony wyniosłe
- 3 wiązy szypułkowe
- 3 grusze pospolite
- 2 świerki pospolite
- 1 klon pospolity
- 4 głązy narzutowe

Zakroczym:

- 1 rezerwat faunistyczny „Zakole Zakroczymskie”
- 9 dębów szypułkowych
- 1 głąz narzutowy

Czosnów:

- 1 rezerwat faunistyczny „Kępy Kazuńskie”
- 1 rezerwat leśny „Ruska Kępa”
- 4 dęby szypułkowe
- 3 modrzewie europejskie
- 1 lipa drobnolistna
- 1 białodrzew

Leoncin:

- 1 rezerwat faunistyczny „Wikliny Wiślane”
- 1 dąb szypułkowych

Pomieczówek:

- 1 rezerwat krajobrazowy „Dolina Wkry”
- 1 rezerwat leśny „Pomieczówek”
- 6 dębów szypułkowych
- 2 topole białe
- 1 topola czarna
- 1 sosna zwyczajna
- 1 jesion wyniosłych
- 1 głąz narzutowy

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Powiat Nowodworski posiada wiele walorów naturalnych, które mogą przyczynić się bezpośrednio do kreowania pozytywnych bodźców dla rozwoju turystyki.

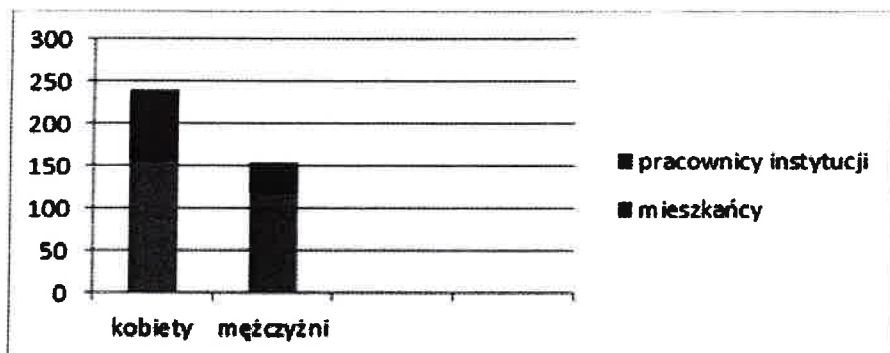
Powiat Nowodworski prowadzi racjonalną politykę w zakresie ochrony środowiska lokalnego.

IV. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi.

Opracowywanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się na założeniu i koncepcji poprawy sytuacji w powiecie i nie może powstać jedynie w oparciu o dokument i przemyślenia urzędników lub zewnętrznych ekspertów. Niewątpliwie konieczne jest poznanie opinii mieszkańców. Dlatego też do pracy nad dokumentem zaangażowana została społeczność lokalna. Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było przeprowadzenie badania ankietowego na terenie powiatu. Materiałem wyjściowym do prac nad aktualizacją Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu nowodworskiego na lata 2015-2020, była analiza sprawozdawczości Ośrodków Pomocy Społecznej działających na terenie powiatu, ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2010-2013, dane z Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Mazowieckim, Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim, Głównego Urzędu Statystycznego i Banku Danych Lokalnych. Od 03 września do 4 listopada 2014r. została przeprowadzona ankieta badająca opinie mieszkańców i instytucji Powiatu Nowodworskiego na temat występujących problemów społecznych w powiecie. Respondenci zostali wybrani w sposób losowy. W rezultacie w badaniach udział wzięło 275 mieszkańców i 119 przedstawicieli instytucji.

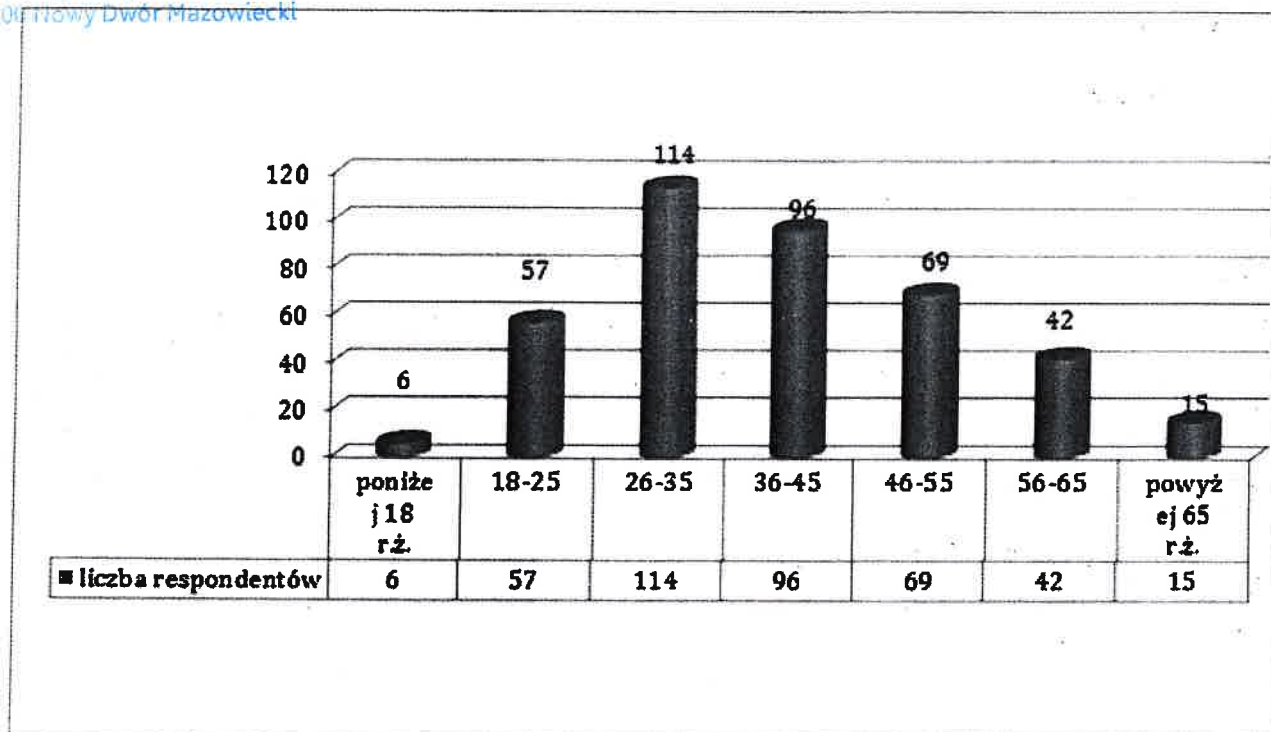
Ankietowani stanowili grupę reprezentującą mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w każdym przedziale wiekowym, w każdej formie aktywności zawodowej oraz o różnych poziomach wykształcenia. Dzięki tak dobranej grupie respondentów został uzyskany pogląd na aktualne problemy społeczne istniejące w powiecie, z jakim borykają się mieszkańcy wszystkich grup społecznych. Każda osoba miała możliwość wypowiedzenia się co do istniejących problemów społecznych, jak również miała możliwość naświetlenia problemów ukrytych, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Wykres 4: Struktura płci respondentów badania ankietowego.

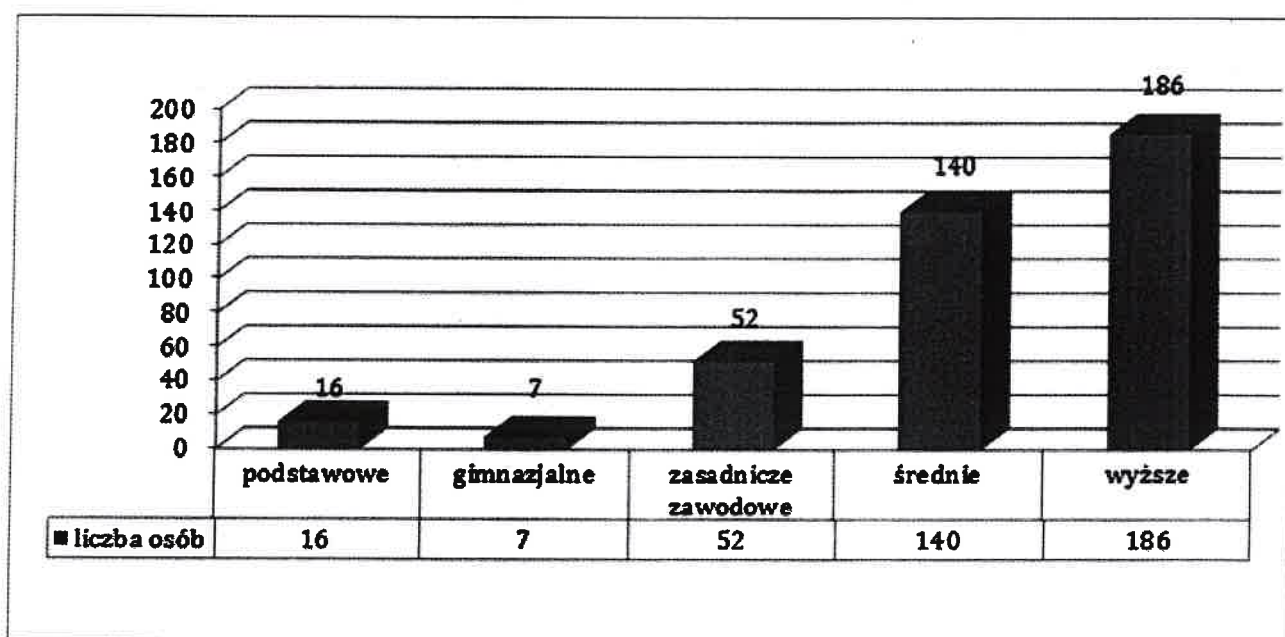
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców powiatu

Wykres 5: Struktura wieku respondentów badania ankietowego.

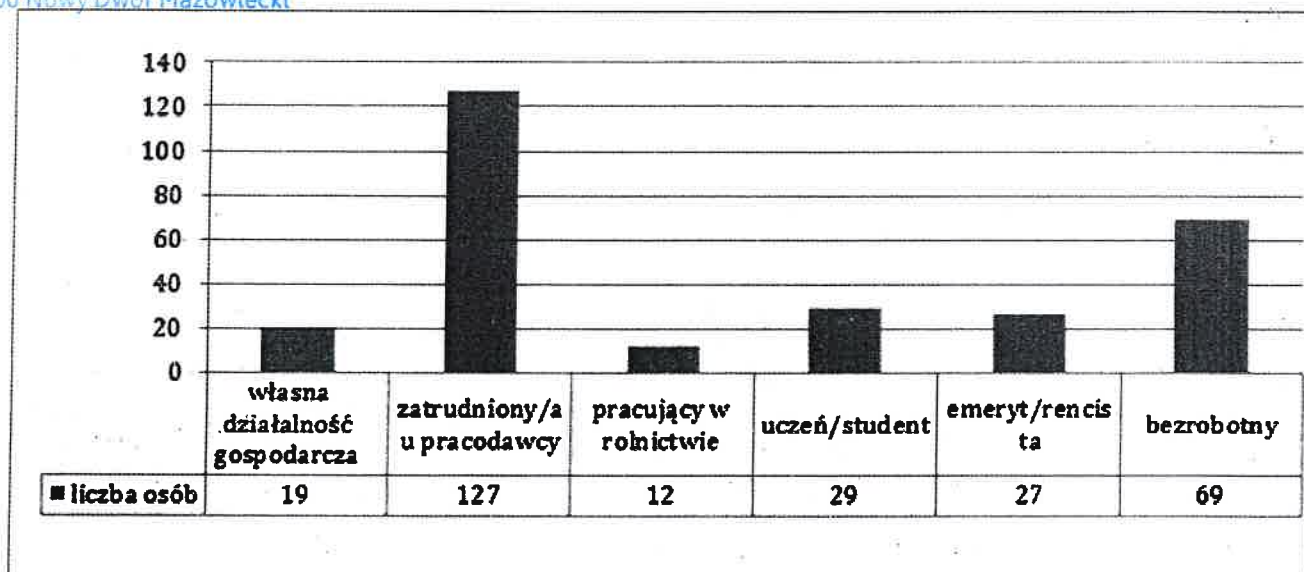
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców powiatu

Wykres 6: Struktura wykształcenia respondentów badania ankietowego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców powiatu

Wykres 7: Struktura respondentów badania ankietowego pod względem aktywności zawodowej- mieszkańcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców powiatu.

Wykres 8: Struktura respondentów badania ankietowego pod względem aktywności zawodowej- pracownicy instytucji

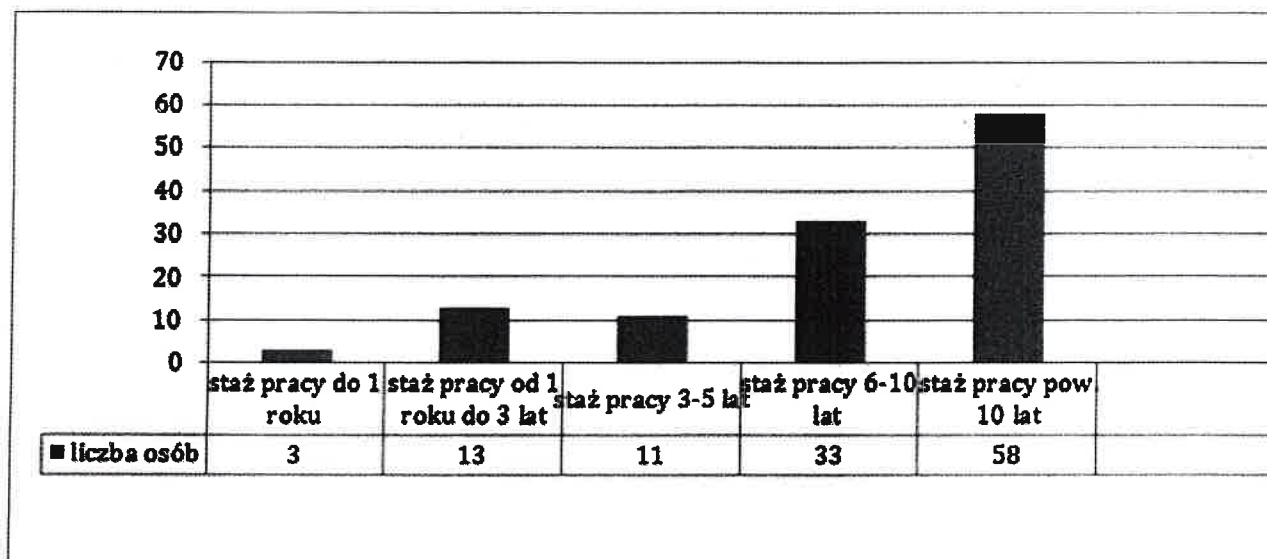
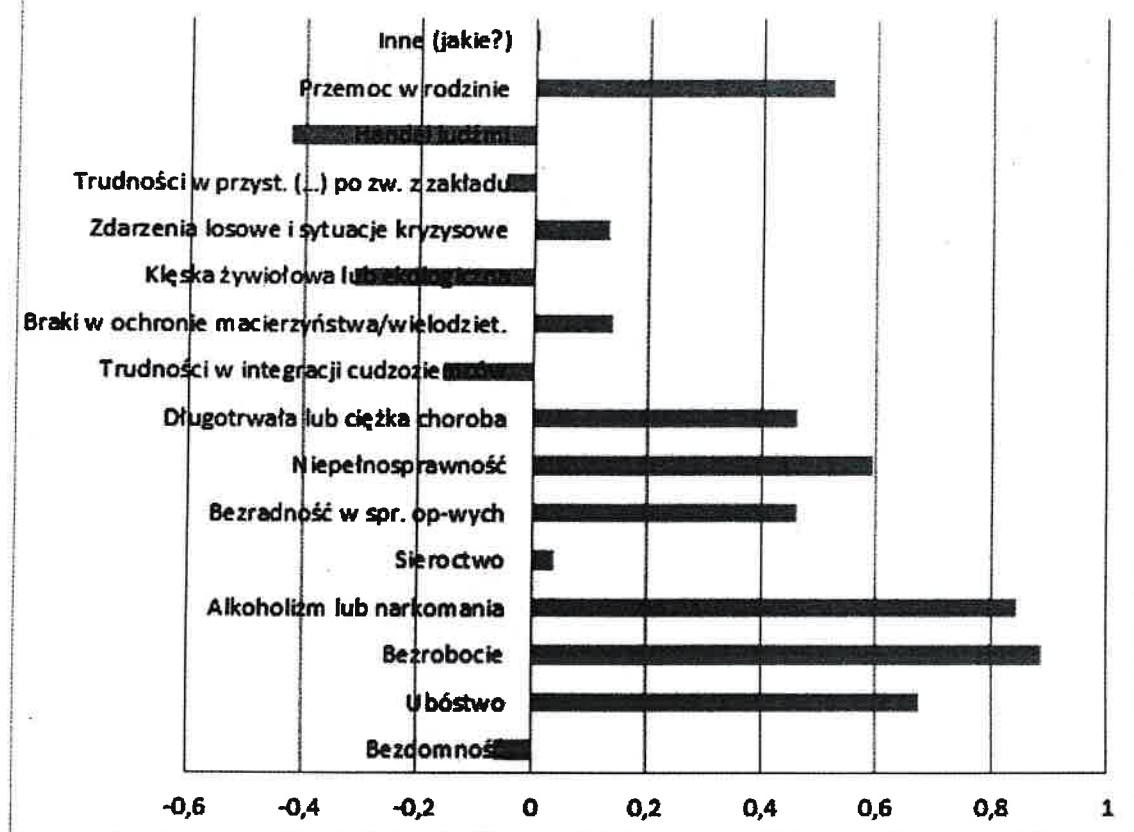

Tabela 7: Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy dostrzega Pan/Pani w gminie niżej wymienione problemy społeczne?”

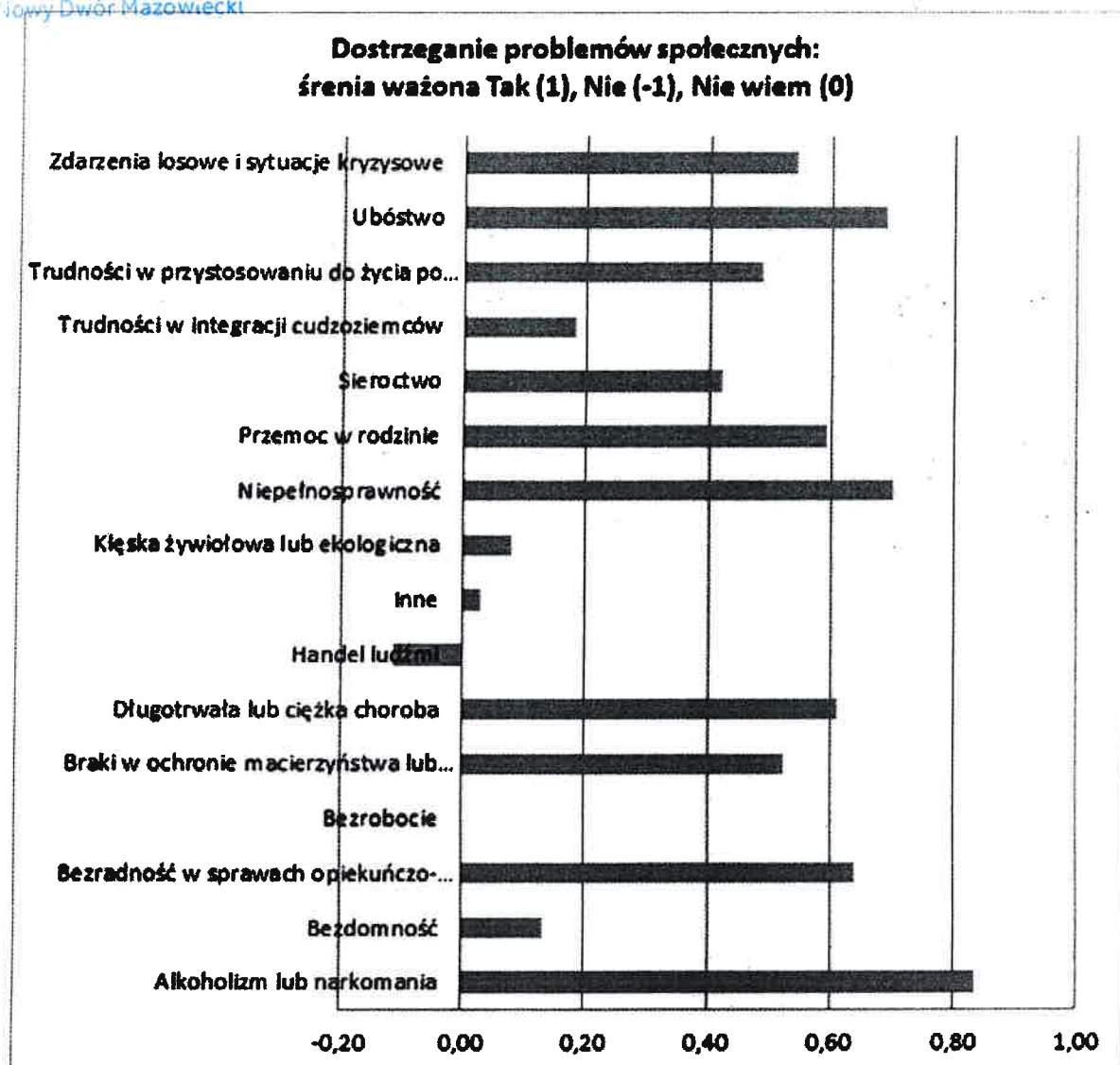
Odpowiedzi pracowników instytucji:

1. Czy dostrzega Pan/Pani w powiecie niżej wymienione problemy społeczne?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy.

Odpowiedzi mieszkańców:

Jak wynika z analizy ankiet, do najważniejszych problemów społecznych rodzin widzianych oczami mieszkańców i pracowników instytucji Powiatu Nowodworskiego zalicza się bezrobocie (wg pracowników), ubóstwo, niepełnosprawność, alkoholizm, przemoc w rodzinie, długotrwała choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przemoc w rodzinie. Dla potrzeb niniejszej strategii uwzględniono skumulowano problemy społeczne, które są ze sobą powiązane np. ubóstwo i bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Dostrzegane problemy społeczne wymagają podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i zbiorowości, poprawy ich warunków bytowych oraz wyrównywania różnic socjalnych w wielu obszarach aktywności społecznej.

Spośród wskazanych problemów zespół dokonał analizy i wybrał cztery obszary problemowe, które zdaniem zespołu są najbardziej dotkliwe dla społeczności Powiatu Nowodworskiego.

Wybrane problemy społeczne poddane analizie / ocenie:

- Bezrobocie

- Niepełnosprawność
- Przemoc w rodzinie
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Charakterystyka wybranych problemów społecznych:

IV.1. Bezrobocie

Opis i wnioski:

W ujęciu podmiotowym, bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość jej podjęcia, przy czym dochody z pracy są dla tych osób podstawą egzystencji. Konsekwencjami bezrobocia dla społeczeństwa są: znaczne koszty świadczeń na rzecz osób bezrobotnych, które obciążają budżet państwa i samorządu lokalnego i często powodują wzrost podatków, obniżenie popytu na towary i usługi, poczucie zagrożenia utratą pracy osób zatrudnionych, bierność polityczną osób bezrobotnych. Bezrobocie wywiera także piętno w codziennym funkcjonowaniu osób bezrobotnych przede wszystkim powoduje pogorszenie standardu życia, a w związku z czym poczucia bezsilności, beznadziejności, niepewność prowadzących często do izolacji społecznej, problemów rodzinnych oraz zdrowotnych.

Analiza dostępnych danych o problemie:

W powiecie na koniec lipca 2014 roku było zarejestrowanych 12,8 % osób bezrobotnych co stanowiło 3660 osób , w 2014 roku stopa bezrobocia dla powiatu NDM była nieznacznie wyższa, niż w przypadku województwa mazowieckiego i kraju.

Spośród tych osób w Powiecie znaczna część 1788 osób posiada wykształcenie zaledwie zawodowe i gimnazjalne.

Struktura bezrobocia w Powiecie w latach 2009-2013.

Tabela nr 13

BEZROBOCIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	2866	3467	3713	3705	3818
Kobiety	1361	1657	1800	1712	1729

Świadczenia dla osób bezrobotnych były kierowane w formie świadczeń pieniężnych i w formie pracy socjalnej oraz realizowane są projekty systemowe z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji – współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

O szansach wyjścia z bezrobocia w dużym stopniu decyduje poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego. Sytuacja na rynku pracy w znacznym stopniu zależy od przeszłości zawodowej. Trudna sytuacja na rynku pracy implikuje zarazem trudną sytuację finansową tych osób, ponieważ zdecydowana większość nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Z bezrobociem ściśle związana jest kwestia ubóstwa. Pojęcie ubóstwa w świadomości społecznej funkcjonuje jako brak dostatecznych środków materialnych do życia, jako bieda, niedostatek.

Województwo mazowieckie jest bardzo zróżnicowane pod względem dochodów gospodarstw domowych. Wskaźnik zagrożenia skrajnym ubóstwem po wyłączeniu Warszawy jest znacznie wyższy w tym województwie.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego.

Dla celów projektu przyjęta została definicja kwestii bezrobocia opierająca się na kryterium braku pracy w momencie stania się klientem OPS, choć niekoniecznie pozostawania w rejestrach powiatowych urzędów pracy przez cały okres korzystania z usług i świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Poziom niski (1):

Osoba bezrobotna, czyli niepracująca, aktywnie poszukująca zatrudnienia w ciągu ostatniego miesiąca oraz gotowa podjąć pracę w ciągu najbliższych dwóch tygodni. Nie występuje efekt zniechęcenia bezskutecznym poszukiwaniem zatrudnienia.

Poziom średni (2):

Osoba zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna stosująca głównie bierne metody poszukiwania zatrudnienia. Osoba bezrobotna średniookresowo. Osoba doświadczająca „pułapki bezrobocia”.

Poziom wysoki (3):

Osoba pozostająca bez pracy długookresowo, zniechęcona poszukiwaniem zatrudnienia. Nie pracuje od co najmniej dwóch lat. Nie współpracuje ze służbami zatrudnienia. Osoba o niskim poziomie zatrudnialności. Osoba doświadczająca „pułapki bierności”.

Prognoza i rekomendacje:

Na tle województwa mazowieckiego wskaźnik bezrobocia nie jest wysoki, dotyka jednak znaczną część społeczności, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji. Na brak pracy w powiecie narażone są przede wszystkim: osoby o niższym poziomie wykształcenia, młodzież wkraczająca na rynek pracy bez doświadczenia zawodowego, osoby które przekroczyły 45-50. rok życia. Bezrobocie generuje wiele dodatkowych problemów w rodzinie. Często jest przyczyną problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy domowej, uzależnień.

Na poprawę sytuacji istotny wpływ będzie miała poprawa sytuacji gospodarczej kraju. Ważne jest jednak tworzenie lokalnych inicjatyw służących aktywizacji bezrobotnych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim, oraz realizacja projektów socjalnych przez

Ośrodki Pomocy Społecznej w zakresie podnoszenia umiejętności społecznych i zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzrost świadomości i motywacji do rozwoju ekonomii społecznej, działań partnerskich w zakresie zmniejszania zjawiska bezrobocia.

Wyzwania dla gminy w zakresie prowadzenia lokalnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania bezrobociu:

Wsparcie dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej
Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Efektywny system uzupełniania kwalifikacji zawodowych o umiejętności poszukiwane na rynku pracy,
Wsparcie zatrudniania w istniejących firmach

ANALIZA SWOT

Mocne strony

- Uzyskiwanie przez bezrobotnych nowych kwalifikacji zawodowych w ramach programów realizowanych w Powiecie
- Oferty pracy i możliwości nabycia kwalifikacji zawodowych poprzez staż.
- Większa oferta aktywnych programów rynku pracy, w tym m.in.: szkoleń, przygotowania zawodowego.
- Wzrastająca ilość programów i środków finansowanych z UE na rzecz promocji zatrudnienia w tym także prowadzony przez OPS-y projekty systemowe.
- Różnorodność form wsparcia osób bezrobotnych.
- Doświadczenie instytucji rynku pracy oraz pomocy społecznej w realizacji projektów współfinansowanych przez UE, skierowanych do osób bezrobotnych,
- Nowe instrumenty aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie w szczególności osób bezrobotnych.
- Dostępność pożyczek dla absolwentów i innych grup na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Słabe strony

- Duży udział wśród bezrobotnych osób znajdujących się w szczególnej sytuacji, w tym m. in.: osób do 25 roku życia, kobiet oraz osób z niskim wykształceniem
- Wydatki na ochronę zdrowia (ubezpieczenie na koszt państwa osób niepracujących oraz ich relatywnie gorszy stan zdrowia).
- Koszty utraconych możliwości, ponoszone przez społeczeństwo. Mniejszy udział

osób
bezrobotnych
w życiu
gospodarczym,
społecznym
i kulturalnym.

- Koszty
wynikające
z dziedziczenia
biedy, degradacji
norm, trwale
pogarszanie się
stopy życiowej
rodzin.
- Ograniczone
możliwości
realizacji pracy
socjalnej poprzez
nadmierne
obciążenie
administracyjne
kadry Ośrodków
Pomocy
Społecznej.

Szanse

- Pozyskiwanie krajowych i zewnętrznych środków finansowych na realizację działań na rzecz osób wykluczonych społecznie, w szczególności osób bezrobotnych
- Zwiększenie dostępu do bogatej oferty szkoleniowej jednostek szkolących realizujących różnego rodzaju projekty(, realizacja projektu z funduszy unijnych przez OPS-y, realizacja projektów unijnych przez PUP i Urząd Miasta),
- Wprowadzenie nowych regulacji prawnych w postaci nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Warunkowanie pomocy poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.

Zagrożenia

- Emigracja
wykształconej
młodzieży.
- Dziedziczenie
bezrobotnego
stylu życia
i brak motywacji
do aktywności na
rynku pracy
wśród
świadczeniobiorc
ów OPSów.
- Niekorzystna
korelacja
pomiędzy
wysokością
świadczeń
z pomocy
społecznej

IV.2. Niepełnosprawność

Opis i wnioski:

Osoby z niepełnosprawnością mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami (Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych).

Od lat istotnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest także długotrwała choroba, określana z medycznego punktu widzenia jako choroba przewlekła. Problem ten jest porównywalny pod względem natężenia występowania do problemu bezrobocia, jednak jego skutki są o wiele trudniejsze do wyeliminowania, ponieważ w znacznie mniejszym stopniu zależą od samej osoby, a ponadto wymagają znacznych nakładów finansowych przez długi czas. W wielu przypadkach problem ten jest nierozwiązywalny, bowiem choroba przewlekła, wiąże się przede wszystkim z tym, że dolegliwości zdrowotne nie mijają, a wręcz przeciwnie czasem utrzymują się latami albo nasilają się w miarę upływu czasu i kończą się zaliczeniem osoby do stopnia niepełnosprawności przez organy do tego uprawnione. Osoby długotrwale lub ciężko chore to te, które z powodu wieku lub choroby i związanych z nimi trudnościami życiowymi wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Osoby ciężko lub długotrwale chore są narażone na wykluczenie społeczne oraz borykają się z utrudnionym dostępem do specjalistycznej opieki medycznej, wysokimi kosztami procesu leczenia oraz często brakiem środków finansowych w wyniku pozostawania bez pracy.

Problemy związane z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, to również zapotrzebowanie na usługi społeczne, chociażby usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, terapię, uczestnictwo w ośrodkach wsparcia. Grupami korzystającymi z pomocy z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby są również osoby uzależnione, chore psychicznie. (zwiększone wydatki na leczenie, zakup leków).

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego.

Zgodnie z założeniami projektu zaproponowano następujący podział nasilenia występowania problemu niepełnosprawności:

Poziom niski (1):

Osoba wymagająca niewielkiego, okresowego wsparcia w wybranych czynnościach wykraczających poza podstawowe aktywności dnia codziennego, lub terapii/rehabilitacji w niewielkim wymiarze czasowym. Może samodzielnie, bądź z niewielkim wsparciem.

Poziom średni (2):

Osoba wymagająca codziennego wsparcia w miejscu zamieszkania w postaci usług opiekuńczych (gospodarczych i pielęgnacyjnych), lub codziennej terapii/rehabilitacji. Wymaga wsparcia, by uczestniczyć w życiu społecznym.

Poziom wysoki (3):

Osoba wymagająca stałego wsparcia w miejscu zamieszkania w większości podstawowych czynności dnia codziennego, lub codziennej intensywnej terapii/rehabilitacji. Jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym jedynie przy pomocy innej osoby. Spełnia kryteria pozwalające na skierowanie do placówki całodobowego pobytu.

Prognoza i rekomendacje:

Długotrwała lub ciężka choroba może być okresem przejściowym a może być przyczyną w przyszłości określenia stopnia niepełnosprawności. Problem ludzi chorych w naszym społeczeństwie często nie zostaje w pełni rozwiązany z powodu braku dostępu do specjalistów, trudnej sytuacji finansowej służby zdrowia, zaniechania leczenia z powodu Np. obawy przed utratą pracy i pojawienia się ubóstwa, zbyt kosztownych leków w stosunku do dochodów (problem seniorów, rodzin wielodzietnych, niepełnych) W tym zakresie należy prowadzić profilaktykę zapobiegania różnego rodzaju chorobom i uzależnieniom Np. promocja zdrowego stylu życia.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
• Funkcjonowanie stowarzyszeń na terenie Powiatu na rzecz osób i rodzin długotrwale chorych i niepełnosprawnych;; • Realizacja projektów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem funduszy unijnych; • Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej; • Systematycznie rosnąca liczba osób niepełnosprawnych zdobywających wykształcenie i podnoszących kwalifikacje; • Funkcjonowanie grup wsparcia dla osób przewlekle chorych; • Rozwinięta sieć usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych; • Wolontariat, grupy samopomocowe.	• Niewystarczające standardy świadczeń dla osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych; • Wzrastająca liczba świadczeniobiorców; • Słaby dostęp specjalistów, długi okres oczekiwania; • Słaby dostęp do wczesnej rehabilitacji medycznej; • Trudna sytuacja finansowa osób niepełnosprawnych; • Zaniechanie sfery promocji zdrowia i profilaktyki; • Niedostateczne

rozpoznania choroby
i jej leczenie (brak
powszechnych,
dokładnych analiz
i badań w okresie
przedszkolnym
i w szkole);

- Ograniczenie
dostępności do usług
rehabilitacyjnych;
- Zróżnicowanie jakości
opieki zdrowotnej.

Szanse

- Rozwój programów profilaktycznych w zakresie
profilaktyki zdrowia, uzależnień;

Zagrożenia

- Brak wystarczających
środków finansowych;
- Niestabilność prawa;
- Niestabilna sytuacja
ekonomiczno-
gospodarcza kraju.

IV.3. Przemoc w rodzinie

Opis i wnioski:

1. Metodologia badania

1.1 Cele badawcze

Badanie zrealizowane zostało w celu:

- a. dostosowania instrumentów wsparcia do potrzeb rodzin z grup ryzyka,
- b. wyłonienia zmiennych identyfikujących rodzin ryzyka,
- c. stworzenia standardów i procedur działania tak, aby w sposób skuteczny udzielić
specjalistycznej pomocy rodzinom ryzyka.

1.2 Próba badawcza

W oparciu o dane statystyczne zawarte w powiatowym programie przeciwdziałania

przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014 – 2020,
a dotyczące liczby prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w 2013, oszacowana
została próba badawcza, w rozkładzie na poszczególne gminy powiatu nowodworskiego.

Badanie przeprowadzono wśród 43 rodzin ryzyka:

Gmina	Liczba rodzin objętych badaniem
Nowy Dwór Mazowiecki	28
Nasielsk	5
Czosnów	1
Leoncin	1
Zakroczym	3
Pomiechówek	5
RAZEM	43

1.3 Metody, techniki i narzędzia badawcze

W prezentowanym projekcie zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Zgodnie z celami badania oraz wytycznymi powiatowego Centrum pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim przyjęto jako technikę badawczą wywiad częściowo ustrukturalizowany. W tym celu skonstruowano narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza wywiadu (załącznik 1).

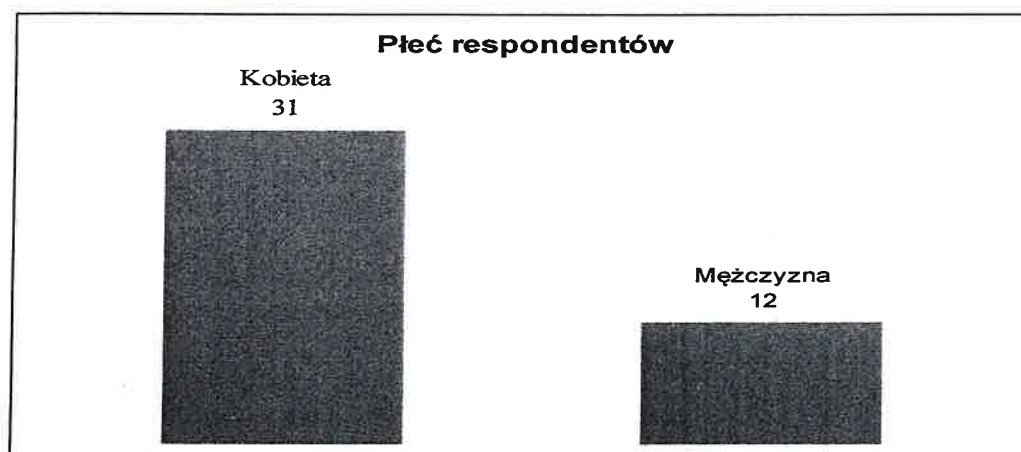
Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów. Z uwagi na tematykę badania, Respondenci zostali wcześniej uprzedzeni przez pracowników PCPR w Nowym Dworze Mazowieckim o prowadzonym badaniu.

1.4 Harmonogram prac badawczych

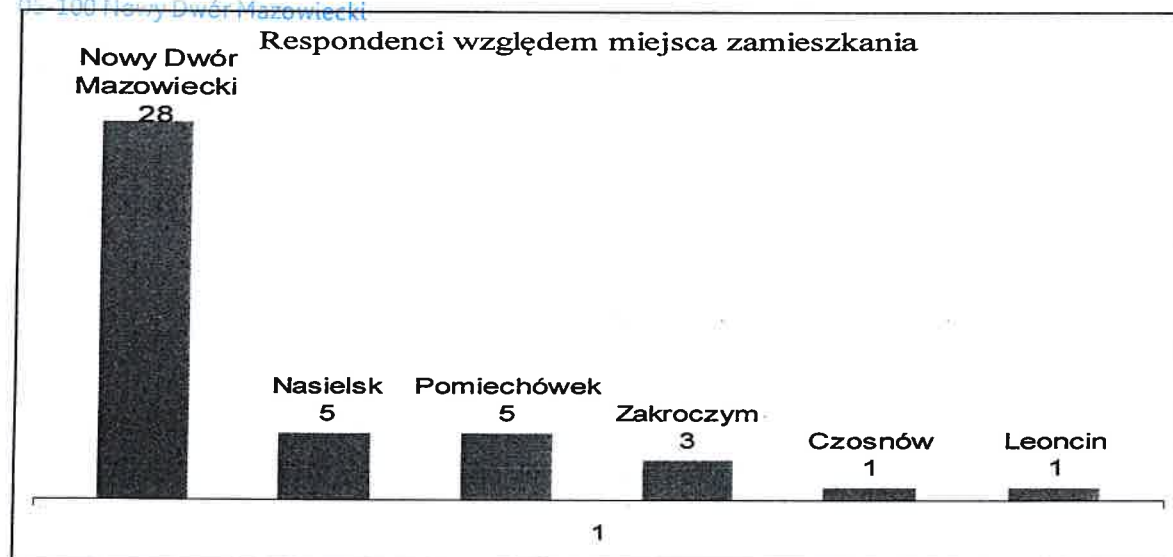
Dobór próby badawczej i pracowanie narzędzia badawczego	27.10.2014-29.10.2014
Akceptacja narzędzia badawczego przez Zamawiającego	30.10.2014-31.10.2014
Pozyskiwanie materiału badawczego	03.10.2014-31.10.2014
Analiza danych i opracowanie raportu z wyników badania	15.11.2014-17.11.2014

2. Profil demograficzny respondentów

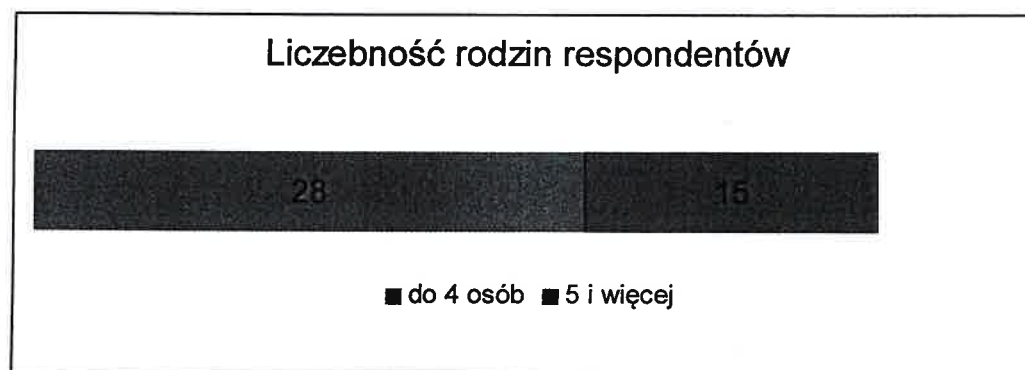
W prezentowanym projekcie badawczym udział wzięły 43 rodziny. Wywiady przeprowadzono z 31 kobietami i 12 mężczyznami z terenu powiatu nowodworskiego.

Spośród badanych rodzin, 28 zamieszkiwało gminę Nowy Dwór Mazowiecki, 5 gminę Nasielsk, 1 gminę Pomiechówek, 3 rodziny pochodziły z gminy Zakroczym, 1 z gminy Czosnów, 1 z gminy Leoncin.

W 28 rodzinach zamieszkuje do 4 osób, w 15 rodzinach 5 osób i więcej.

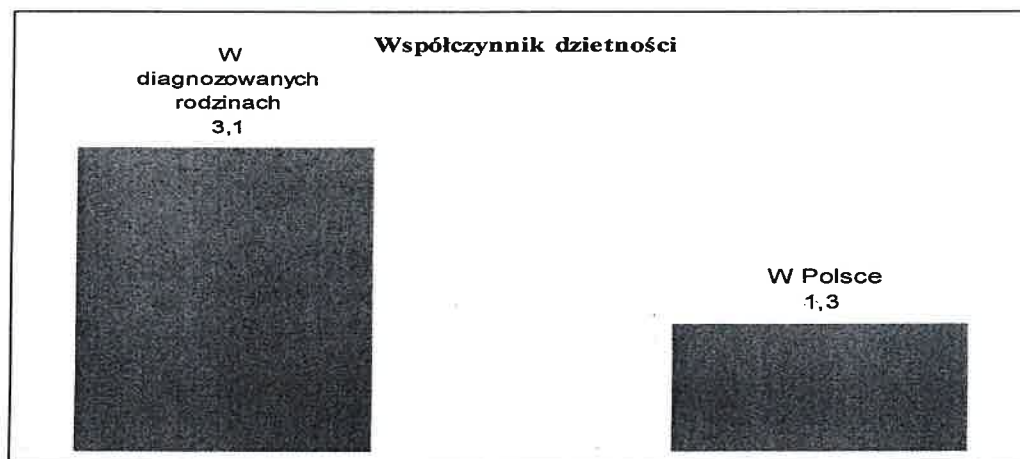

3. Aktualna sytuacja w rodzinach ryzyka

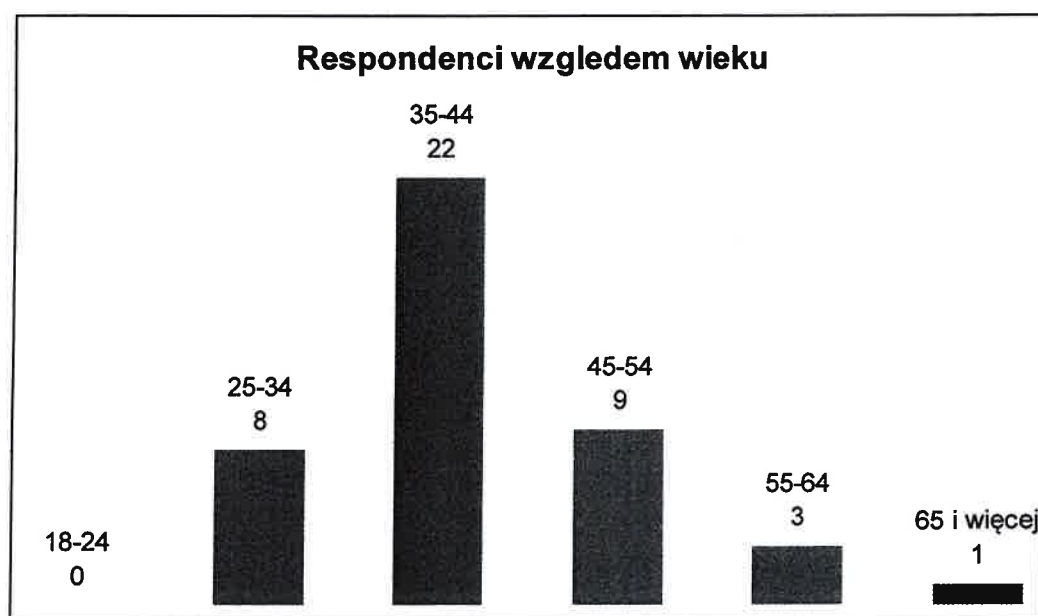
Aktualna sytuacja respondentów

Spośród respondentów, 27 osób zamieszkuje wspólnie z partnerem / partnerką. W przypadku 16 badanych, funkcjonują oni w rodzinach niepełnych

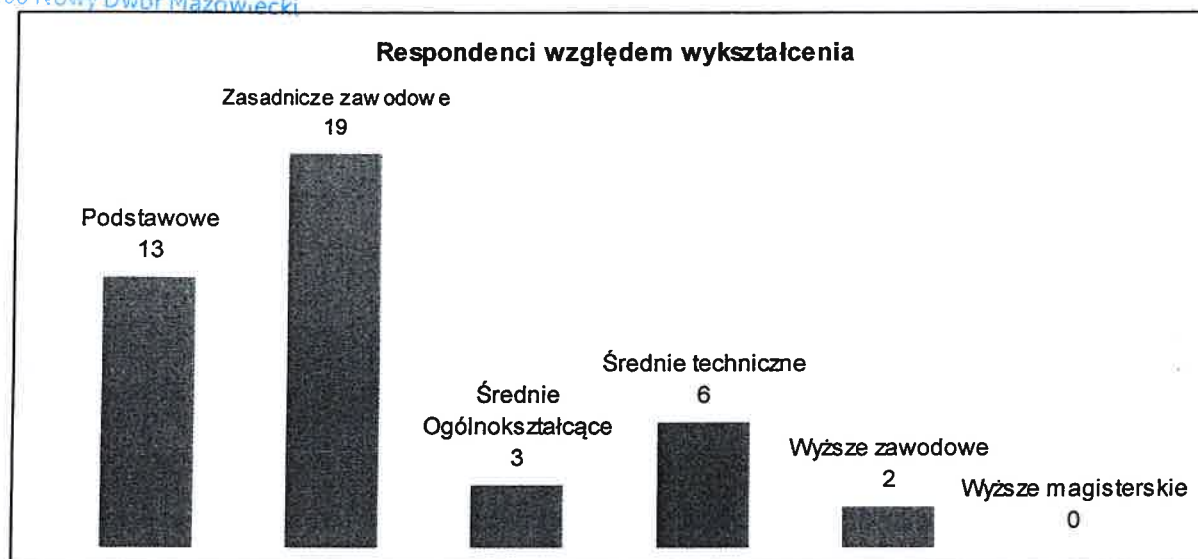
Analizując ogół respondentów, średni współczynnik dzietności w diagnozowanych rodzinach wynosi 3,1 co oznacza, że w przeważającej większości badanych rodzin występuje wielodzietność (troje dzieci i więcej). To wyraźnie więcej niż obecny współczynnik dzietności dla Polski, który według danych GUS w roku 2013 wynosił 1,3.

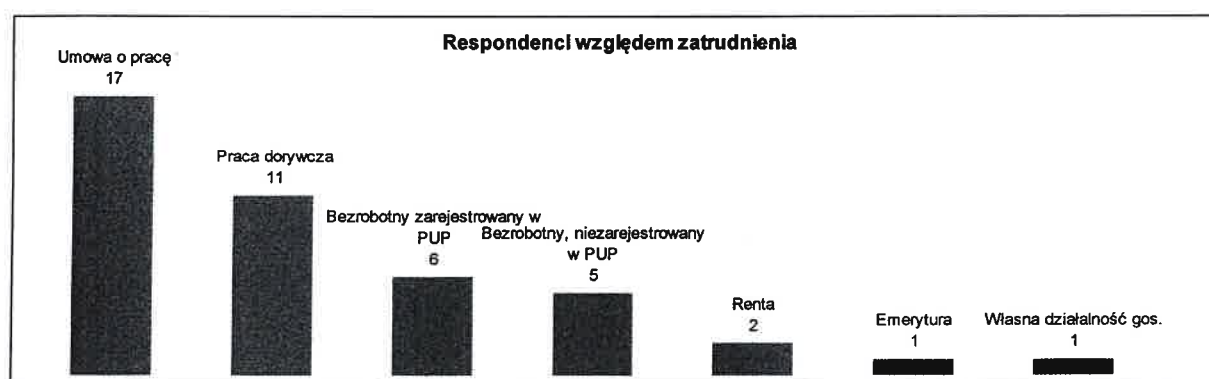
Wśród respondentów, największą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lat (22 osoby), następnie 45-54 lata (9 osób). W grupie wiekowej 25-34 znalazło się 8 osób, natomiast w grupach 55-64 lata oraz 65 lat i więcej odpowiednio 3 osoby i 1 osoba.

Badani legitymują się średnio niższym wykształceniem od ogółu społeczeństwa. Aż 13 osób posiadało wykształcenie podstawowe, 19 respondentów zasadnicze zawodowe, 3 badanych średnie ogólnokształcące, 6 osób średnie techniczne, natomiast 2 osoby wyższe zawodowe

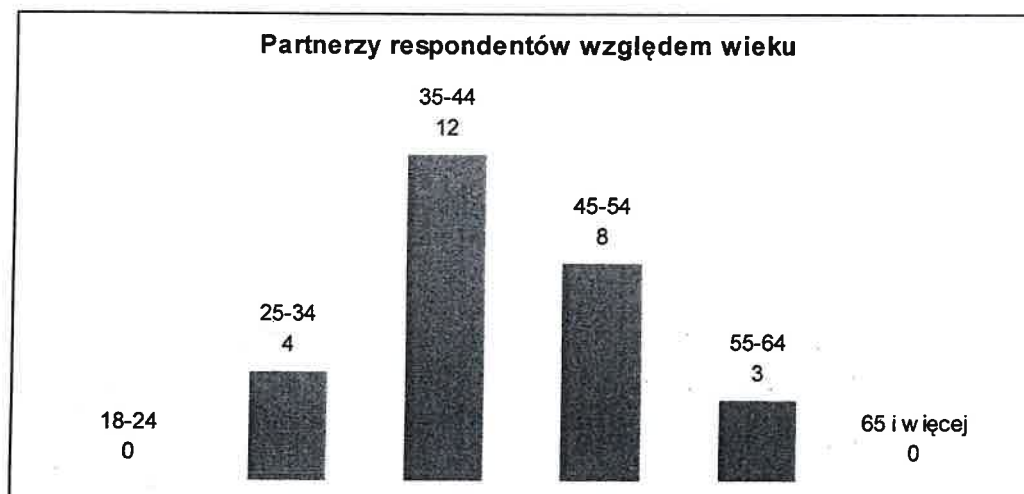
Wśród badanych 17 osób zatrudnionych jest na umowę o pracę (w tym 2 osób w niepełnym wymiarze czasu pracy). 5 osób nie pracuje i nie jest zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, 2 osoby są na rencie, 1 na emeryturze, 1 osoba prowadzi własną działalność gospodarczą.

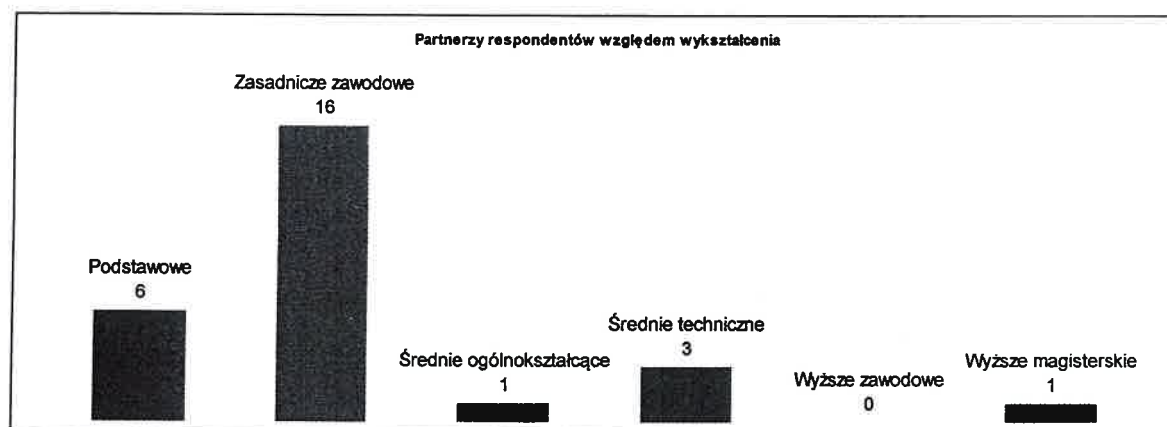
W odniesieniu do stanu zdrowia respondentów, 5 osób leczyło się lub aktualnie leczy się w poradni zdrowia psychicznego, 4 osoby zostały zdiagnozowane jako osoby uzależnione od alkoholu.

Aktualna sytuacja partnerów respondentów

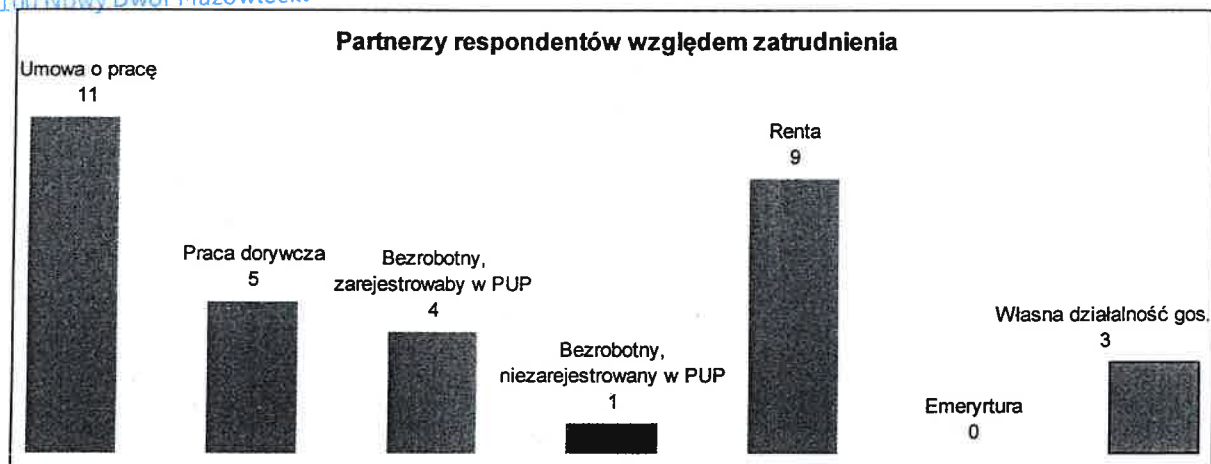
W dalszej kolejności, tych respondentów, którzy zamieszkują wspólnie z partnerami (27 badanych) poproszono o udzielenie podstawowych (istotnych z punktu widzenia realizowanego projektu) informacji na ich temat. Wśród partnerów badanych, największą grupę stanowią osoby w wieku 35-44 lata (12 osób) oraz 45-54 lata (8 osób). Najmocniej liczną grupę partnerów badanych stanowią osoby w wieku 25-34 lata (4 osoby) oraz 55-64 lata (3 osoby).

Przeważająca większość partnerów badanych posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe (16 osób). 6 osób posiadało wykształcenie podstawowe, 3 osoby średnie techniczne, 1 osoba średnie ogólnokształcące, 1 wyższe magisterskie.

11 partnerów respondentów podejmuje aktualnie zatrudnienie na umowę o pracę, 5 pracuje dorywczo, 4 osoby są osobami bezrobotnymi, zarejestrowanymi w powiatowym Urzędzie Pracy, 3 osoby prowadzą własną działalność gospodarczą, kolejne 3 osoby są na rencie. 1 osoba nie podejmuje zatrudnienia i nie jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy.

Warto nadmienić, że zaledwie w 5 z diagnozowanych rodzin, obie osoby dorosłe podejmują zatrudnienie na umowę o pracę.

U 5 partnerów respondentów zdiagnozowano uzależnienie od alkoholu, 1 osoba obecnie leczy się w poradni zdrowia psychicznego.

Aktualna sytuacja mieszkaniowa

Z analizy pozyskanych danych wynika, że przeważająca większość rodzin posiada nieuregulowaną często niestabilną sytuację mieszkaniową. Zaledwie 8 rodzin posiada mieszkanie własnościowe. Pozostałe rodziny zamieszkują w lokalach należących do najbliższej rodziny, wynajmują mieszkania lub korzystają z lokali komunalnych.

W lokalach zamieszkiwanych przez diagnozowane rodziny zamieszkują aktualnie średnio 4 osoby, choć liczna ta nie oddaje struktury rodziny, z uwagi na fakt, że w wielu z nich dzieci przebywają aktualnie poza miejscem zamieszkania.

4. Rodzina pochodzenia

Z zebranego materiału wynika, że wyraźna większość respondentów reprodukuje sytuację życiową swoich rodziców, i rodzin, w których się wychowywali.

Na wstępie należy wyraźnie wyznaczyć – co może stanowić jedyną z istotnych zmiennych identyfikujących rodziny ryzyka – że przeważająca większość respondentów wychowywała się w rodzinach, w których zamieszkiwało 6 lub więcej osób, najczęściej były to rodziny wielodzietne, rzadziej wielopokoleniowe (dziadkowie, rodzice, dzieci). Ponadto, 14 respondentów wychowywała się w rodzinach niepełnych, najczęściej z uwagi na śmierć jednego z rodziców, wychowywanie się

w rodzinie zastępczej czy rozwód. W rodzinach pochodzenia 17 respondentów jeden z rodziców (najczęściej ojciec) lub oboje nadużywało alkoholu.

Istotnym wyznacznikiem sytuacji w rodzinach pochodzenia respondentów są obecne relacje z rodzicami badanych. Z analizy wypowiedzi tych respondentów, których oboje rodzice żyją wynika, że żadna z osób nie ma poprawnych relacji z obojgiem rodziców. Ankietowani w stosunku do co najmniej jednego z rodziców mają żal o złe traktowanie w dzieciństwie, brak wsparcia czy wręcz niechęć rodzica/rodziców do utrzymywania kontaktu.

Jednocześnie większość badanych nie posiada świadomości istnienia związku pomiędzy ich rodzinami pochodzenia a własną sytuacją rodzinną i relacjami z dziećmi. Dostrzegają oni i wyraźnie wskazują na wady swoich rodziców czy opiekunów, nie potrafią natomiast dostrzec własnych problemów w relacjach z dziećmi, na co wyraźnie wskazano w dalszej części raportu.

Pytanie o metody wychowawcze stosowane przez rodziców respondentów zdaje się w istotny sposób wskazywać na nieprawidłowości w obecnym funkcjonowaniu diagnozowanych rodzin. W przypadku 19 respondentów, w rodzinach pochodzenia stosowane były wobec nich kary cielesne oraz przemoc psychiczna. Co ciekawe, w większości sytuacji kary cielesne stosowane były przez matki respondentów, gdyż ojcowie nie zajmowali się wychowywaniem.

Wyraźnie istotnym jest również fakt, że w zaledwie 5 rodzinach pochodzenia, rodzice stosowali w procesie wychowawczym nagrody. Co ciekawe, tam gdzie nie były one stosowane, Respondenci argumentowali ich brak sytuacją finansową rodziny pochodzenia. Świadczy to w dużym stopniu o tym, że badani utożsamiają nagrody wyłącznie z rzeczami materialnymi i w ten sposób postępują dziś jako rodzice.

5. Otoczenie rodzin ryzyka

W celu zdiagnozowania otoczenia, w jakim funkcjonują badane rodziny, zapytano respondentów czy, w najbliższym sąsiedztwie lub gronie najbliższych znajomych występuje zjawisko: trudnej sytuacji finansowej, bezrobocia, alkoholizmu, przemocy.

Z wypowiedzi respondentów wynika, że w ich otoczeniu występuje szereg negatywnych zjawisk. Aż 28 osób wskazało na bezrobocie, a 24 osoby na trudną sytuację finansową (co jest bardzo wysokim wynikiem, biorąc pod uwagę fakt, że badani mają często wyraźnie niższe oczekiwania i potrzeby finansowe, przez co nie zawsze są w stanie dostrzec problemów finansowych innych). Wyrażna większość respondentów funkcjonuje w otoczeniu, w których spotyka się z alkoholizmem, a co trzeci badany w środowisku, w którym spotyka się z przemocą. Biorąc pod uwagę fakt, że istotnym punktem odniesienia dla wartości, norm i wzorów zachowań jest nie tylko rodzina, ale również (a w przypadku młodzieży być może przede wszystkim) szeroko rozumiane otoczenie, prawidłowe funkcjonowanie diagnozowanych rodzin i ich dzieci destabilizowane jest zarówno od zewnątrz, jak i z wewnątrz, poprzez negatywne wzory czerpane z najbliższego otoczenia, wzory, które wyraźnie obniżają aspiracje, ale także oczekiwania.

Podsumowanie i wnioski

- Trudna sytuacja życiowa respondentów jest w dużym stopniu odzwierciedleniem ich sytuacji w rodzinach pochodzenia. Przeważająca większość respondentów wychowywała się w rodzinach wielodzietnych, w których nie stosowano systemu nagród. Część badanych funkcjonowała w rodzinach, w których przynajmniej jeden z rodziców nadużywał alkoholu oraz przemocy fizycznej i psychicznej.
- Wśród respondentów, punktem odniesienia dla powszechnych w społeczeństwie wartości, norm i wzorów zachowań jest ich otoczenie, które nie sprzyja poprawie ich sytuacji. Znaczna część badanych posiada w swoim najbliższym otoczeniu osoby borykające się z problemem alkoholizmu, bezrobocia, trudnej sytuacji materialnej i przemocy. Poprzez partycypację w nieprawidłowo funkcjonującej społeczności, ankietowani przyjmują otaczające ich zjawiska za normę. Ponadto, co wydaje się niezmiernie istotne z punktu widzenia diagnozowania przemocy domowej, w takich środowiskach znacząco obniża się wpływ kontroli zewnętrznej, co w konsekwencji znacząco utrudnia identyfikację rodzin ryzyka.
- Kluczem – w kontekście wniosków ze zrealizowanych badań – do zidentyfikowania rodzin ryzyka wydają się być informacje o rodzinie pochodzenia, co najmniej te, zawarte w kwestionariuszu badania.
- Z uwagi na małe zaangażowanie w wychowanie dzieci, respondenci najczęściej wskazują, że wychowanie jest procesem łatwym, a jednocześnie – pytani – odpowiadają, że mają szereg problemów z egzekwowaniem posłuszeństwa czy nauką dzieci, niejednokrotnie odczuwając przy tym bezsilność. Świadczy o tym, że nie uświadamiają sobie oni związków pomiędzy ich niewłaściwymi metodami wychowawczymi / brakiem metod wychowawczych a zachowaniem dzieci.

- Respondenci - większości – nie odczuwają potrzeby uczestnictwa w czasie wolnym. Wręcz przeciwnie. Niejednokrotnie są dumni z faktu, że ich dzieci samodzielnie organizują sobie czas wolny.
- W niemal wszystkich analizowanych przypadkach występują problemy z nauką u dzieci. O ile nie każde problemy edukacyjne zdrowych dzieci związane są z przemocą w rodzinie, z pewnością każde sygnalizują nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu. W kontekście identyfikacji rodzin ryzyka bezcenna jest rola pracowników szkół, która nie powinna ograniczać się wyłącznie do pedagoga szkolnego, ale wszystkich uczestników systemu oświaty, włączając w to uczestników.
- Badani utożsamiają proces wychowawczy z systemem kar i nagród, przy czym te drugie mają wyłącznie charakter materialny.
- Niemal wszyscy badani – jak- już wspomniano – odczuwają bezsilność w wychowaniu dzieci, a trudno nie zgodzić się ze stwierdzeniem, że od takiego poczucia do przemocy droga jest bardzo krótka.
- Pomimo faktu, że wielu badanych zwracało uwagę na konieczność zwiększenia ilości informacji o miejscach, w których można uzyskać pomoc, nie wydaje się to być kluczową kwestią. Fundamentem jest bowiem uświadomienie sobie przez poszczególne osoby ich sytuacji. Z przeprowadzonych badań wynika bowiem, że żadna informacja ani żaden numer kontaktowy nie spełnia swojej roli, dopóki dana osoba nie dokona analizy własnej sytuacji i nie będzie miała świadomości istnienia związków przyczynowo – skutkowych.

IV.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Opis i wnioski:

W projekcie Kalkulatora Kosztów Zaniechania przyjęto, że bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (w skrócie: bezradność) oznacza następujące grupy problemów (według źródła ich pochodzenia):

1. problemy wynikające z postawy/zachowań rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
2. problemy wynikające z postawy/działań rodziców w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego;
3. problemy wynikające z postawy/zachowań dzieci.

Wobec powyższego informacji na temat występowania w. w. problemu społecznego dostarczają z jednej strony dane z instytucji pomocy społecznej w powiecie, z drugiej – dane z policji (szczególnie w zakresie problemów wynikających z zachowań dzieci

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Dla celów projektu przyjęta została definicja kwestii bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa wg następujących grup:

1. problemy wynikające z postawy/zachowań rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
2. problemy wynikające z postawy/działań rodziców w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego;
3. problemy wynikające z postawy/zachowań dzieci.

Poziom niski (1):

Rodzina z dzieckiem, w której zaburzone są funkcje rodziny, np. zaniedbywanie niektórych potrzeb dziecka (-ci), złe gospodarowanie budżetem domowym czy prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmuje współpracę/wykazuje aktywność/aktywnie przeciwdziała. Wymaga niewielkiego wsparcia ze strony służb społecznych.

Poziom średni (2):

Rodzina z dzieckiem, w której występuje niesamodzielność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych o utrwalonych złych nawykach zarówno w sferze prowadzenia gospodarstwa domowego, jak i w kwestii wychowywania dzieci, relacji między członkami rodziny. Wymagająca znacznego wsparcia ze strony innych osób w przezwyciężaniu napotkanych problemów opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc osób trzecich pozwala na usamodzielnienie rodziny

Poziom wysoki (3):

Rodzina z dzieckiem, w której występuje wiele problemów opiekuńczo-wychowawczych, w bardzo dużym stopniu niesamodzielna, wymagająca bardzo dużo pomocy ze strony osób trzecich), często pod nadzorem kuratora sądowego. Zagrożenie przejścia dziecka(-ci) przez instytucje pieczy zastępczej. Nie podejmuje współpracy.

Prognoza i rekomendacje:

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w Powiecie NDM jest jedną z istotnych kwestii społecznych. Z jej powodu w 2013 roku korzystało prawie% rodzin ogółu korzystających z pomocy. Należy mieć na uwadze złożoność problemów i wzajemne ze sobą powiązanie. Rodziny bezradne wychowawczo – to przeważnie rodziny w których występują takie kwestie społeczne jak: alkoholizm, ubóstwo, długotrwała choroba, przemoc. Brak planowania strategicznego i podejścia kompleksowego w zakresie pomocy rodzinom zagrożonych marginalizacją może być przyczyną problemu bezradności opiekuńczo wychowawczej o większej skali i natężeniu. W polskim ustawodawstwie obowiązują już przepisy prawne, które zobowiązują samorządy gminne do podejmowania działań w zakresie wsparcia dziecka i rodziny. Skutki zaniechania działań w powyższej kwestii mogą generować dla samorządu lokalnego duże koszty. Przykładem może być:

- pokrycie kosztów za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- pokrycie kosztów za umieszczenie dziecka w zawodowej rodzinie zastępczej;
- pokrycie kosztów za umieszczenie dziecka w spokrewnionej rodzinie zastępczej;

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny

często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania właściwych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. Niewłaściwe wychowanie i brak odpowiedniego systemu wartości w rodzinie ukierunkowuje dziecko na całe życie, najczęściej powodując osłabienie jego pozycji społecznej. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych oraz różnego rodzaju zdarzenia losowe mogą w konsekwencji doprowadzić do umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym. Ujawnia się ona w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości. Kwestię bezradności opiekuńczo – wychowawczej należy również rozpatrywać w kontekście popełnianych przestępstw przez nieletnich. W ramach realizowanych działań należy zwrócić uwagę na profilaktykę zachowań.

ANALIZA SWOT

Mocne strony

- Współpraca między instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,,
- Aktywne działanie pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- Wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- Prowadzenie działalności w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi,
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny,
- Zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
- Istnienie programów osłonowych i profilaktycznych

Słabe strony

- Zbyt mała kadra merytoryczna zatrudniona w systemie pomocy społecznej,
- Niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną w środowisku zamieszkania,
- Niedomiar na terenie powiatu placówek opieki nad dzieckiem (całodobowych, dziennych) oraz placówek dla nieletnich i samotnych matek z dziećmi,
- Warunki niesprzyjające prowadzeniu

- skutecznej pracy socjalnej,
- Niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie.
 - Bezradność wychowawcza, szczególnie w rodzinach wielodzietnych i niepełnych
 - Zbyt niski status materialny rodzin wielodzietnych i niepełnych
 - Zbyt niski poziom rozpoznawania problemów i potrzeb rozwojowych dzieci
 - Słabo rozwinięta sieć żłobków

Szanse

- Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- Prowadzenie programów profilaktycznych przez szkoły,
- Świadczenie w pobliżu miejsca zamieszkania rodzin poradnictwa i doradztwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego
- Zwiększenie liczby placówek opiekuńczych typu dziennego dla dzieci i młodzieży

Zagrożenia

- Występowanie zjawiska wyuczonej bezradności,
- Niski poziom współpracy między szkołą a rodziną,
- Narastające problemy społeczne w rodzinach wielodzietnych i niepełnych: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, zachowania przestępcze wśród rodziców i dzieci.
- Postępujące pogłębianie się pogarszania statusu materialnego rodzin

- Trudności z podjęciem pracy spowodowane brakiem opieki nad dziećmi

V. Misja Strategii.

V. 1 Misja.

Powiat Nowodworski stwarza mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skutecznie przeciwdziała zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celu głównego i celów szczegółowych.

VI. CELE Strategii

VI.1. Cel główny

Zaspokajanie potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie zagrożeniom w stopniu zapewniającym równowagę społeczną i rozwój Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób, rodzin i grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

VI.2 Cele szczegółowe

I. Udoskonalenie diagnostyki problemów społecznych

1. Uzupełnienie polityki wsparcia społecznego o systematyczne, lokalne badania i analizy problematyki społecznych
2. Wdrażanie nowych metod badawczych oraz usprawnianie dotychczas stosowanych.

II. Wdrożenie jednolitego systemu planowania działań społecznych opartego na partnerstwie, zasadzie ponadsektorowości i zorientowanego na osiągnięcie konkretnych celów i rezultatów

1. Zwiększenie poziomu partnerstwa i działań ponadsektorowych w rozwiązywaniu problemów społecznych
 - a) Utworzenie stałych platform wymiany informacji i doświadczeń
 - b) Utworzenie gremium doradczego (np. Rady Polityki Społecznej) skupiającego uznanych ekspertów – nadzorujący merytoryczne opracowania dotyczące strategii i związanych z nią programów, opiniujący plany i programy działania z poszczególnych dziedzin
 - c) Stworzenie spójnego systemu informacji dla obszaru polityki społecznej
 - d) „konwent” przedstawicieli instytucji działających w obszarze polityki społecznej
 - e) Zapewnienie warunków do projektowania i realizacji inicjatyw partnerskich
2. Ustalenie i wdrożenie jednolitych standardów planowania działań
 - a) Opracowanie katalogu podstawowych standardów planowania działań
 - b) Zapewnienie warunków do wdrożenia podstawowych standardów planowania działań

III. Dopełnienie rozwiązań systemowych i zakresu ofert wsparcia tak, aby grupa nie była jej pozbawiona

1. Wyłonienie grup społecznych, którym do tej pory nie zaoferowano odpowiedniego wsparcia
 - a) Przeprowadzenie kompletnego procesu badań i analiz sytuacji problemowych
2. Wprowadzenie systemu adekwatnego wsparcia dla wyłonionych w toku badań grup społecznych
 - a) Opracowanie programów w zakresie oferty wsparcia dla wyłonionych grup społecznych
 - b) Zapewnienie warunków do realizacji działań wskazanych w programach

IV. Zwiększenie znaczenia profilaktyki w obszarze rozwiązywania problemów społecznych

1. Wzrost liczby rozwiązań systemowych i działań o charakterze innowacyjnym
 - a) Zabezpieczenie odpowiedniej liczby działań o charakterze innowacyjnym w dokumentach programowych
 - b) Zapewnienie warunków do wdrożenia i rozwoju działań o charakterze innowacyjnym
2. Podniesienie świadomości nt. profilaktyki zarówno po stronie społeczności lokalnej, jak i podmiotów zaangażowanych w sferę problematyki społecznej
 - a) Zaplanowanie i wdrożenie społecznych akcji i kampanii informacyjnych o zasięgu lokalnym

V. Podniesienie innowacyjności systemu wsparcia społecznego

1. Wzrost liczby rozwiązań systemowych i działań o charakterze innowacyjnym

- a) Zabezpieczenie odpowiedniej liczby działań o charakterze innowacyjnym w dokumentach programowych
- b) Zapewnienie warunków do wdrożenia i rozwoju działań o charakterze innowacyjnym
- c) Zaplanowanie i wdrożenie systemu szkoleń i wymiany doświadczeń w zakresie innowacji społecznej

VI. Dopelnienie systemu działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych o element profesjonalnej ewaluacji

1. Zaplanowanie i wdrożenie systemu ewaluacji działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych
 - a) Ustalenie strategicznych obszarów ewaluacji i zabezpieczenie warunków do jej przeprowadzenia

VII. Udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

1. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług.
2. Wzmocnienie roli pracownika socjalnego jako profesjonalnie działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej klientów pomocy społecznej poprzez doszkalcenie i rozwój kadr socjalnych.
3. Wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług poprzez instytucje pomocy społecznej.
4. Poprawa zaufania społecznego
5. Wspieranie aktywności społecznej, wzmacnianie poczucia sprawczości
6. Pogłębianie wiedzy o potrzebach, problemach i zasobach społecznych

VII. Planowany budżet

W ramach realizacji działań statutowych przewidywane jest pozyskiwanie w znacznym zakresie środków zewnętrznych, w tym działania partnerskie z organizacjami pozarządowymi, będącymi Liderem w realizacji zadań publicznych. Na działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2020 środki finansowe będą pochodzić z:

- środki z budżetu samorządu gminy i powiatu;
- środki z budżetu samorządu województwa;
- środki własne partnerów biorących udział w realizacji celów Strategii (Np. organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych);
- środki z funduszy zewnętrznych, m.in. z fundacji;
- środki z budżetu państwa;
- środki z funduszy krajowych (np. z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) oraz - środki pozyskiwane z celowych programów

realizowanych na szczeblu krajowym, np. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”, Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania ” i innych, Asystent Rodziny;

- środki z budżetu Unii Europejskiej

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki powiatu na bieżącą działalność. Czynnikiem utrudniającym szacowanie źródeł finansowania jest powstawanie dokumentów programowych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2015 – 2020. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów realizacji Strategii.

Zakłada się, że cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć. System wdrażania SRPS.

VIII. System wdrażania Strategii

Aby narzędzie jakim jest SRPS mogło określane być mianem skutecznego – musi być logistycznie wdrażane w otoczenie. Nie jest możliwym bowiem, aby wdrażanie dokumentu uwieńczone zostało sukcesem bez wcześniejszego podziału prac ze szczególnym uwzględnieniem wyznaczenia osoby na miejsce lidera, która będzie pracowała nad komunikacją i motywacją oraz kształtowała system pomocy w realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim. Będzie to podmiot odpowiedzialny nie tylko za proces wdrażania Strategii, ale także za jej monitoring i ewaluację.

Jako podstawowych partnerów w systemie wdrażania SRPS na chwilę obecną można wymienić:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Lokalne organizacje pozarządowe,
- Jednostki organizacyjne Powiatu bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Placówki Oświatowe

IX. Monitoring

IX.1. Termin okresowego przeglądu:

Raz do roku.

IX.2. Zadania związane z przeglądem:

Istnieje wiele definicji monitoringu wykorzystywanego przy wdrażaniu programów interwencji publicznej. Można zatem przyjąć na potrzeby niniejszej SPRS, że monitoring – jest to stwierdzenie przy wykorzystaniu wcześniej określonych wskaźników, faktycznego stanu rzeczy (postępów i skutków interwencji publicznej). Jest on prowadzony w sposób ciągły, co w praktyce oznacza regularne sprawdzanie postępów w określonych przedziałach czasowych. Na jego podstawie dokonuje się ocen – ewaluacji

Mając wyżej przywołaną definicję na uwadze oraz rekomendacje dotyczące wdrażania SRPS, niezbędnym zabiegiem wydaje się być ustanowienie systemu gromadzenia wiążących informacji statystycznych i finansowych. Informacje te powinny dotyczyć i stanowić skwantyfikowany (tj. wyrażony w liczbach) obraz warunków i stanu społecznego powiatu oraz skuteczności przyjętych rozwiązań.

Ważnym elementem monitoringu będą obecnie funkcjonujące dokumenty sprawozdawcze w tym m.in. Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, roczne sprawozdania z działalności i inne.

Źródłem danych będą: dane statystyczne GUS, dane jednostek organizacyjnych powiatu, dane Komendy Policji, PUP, dane ze sprawozdań, programów i projektów.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych, bądź też narastanie niektórych problemów społecznych.

Informacja na temat realizacji strategii będzie przygotowywana w formie raportu rocznego. . Raport może zawierać również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb.

X. Ewaluacja

Nieodłącznym elementem procesu zarządzania utworzoną SRPS jest także ewaluacja skuteczności podejmowanych działań. Ewaluacja jak każde świadome działanie powinna spełniać określone funkcje. Takie stwierdzenie odnosi się również do zarządzania programami z zakresu interwencji publicznych. Do funkcji tych zaliczają się: poprawa planowania, poprawa wdrażania i kontroli jakości zarządzania interwencją publiczną, wzmocnienie odpowiedzialności, wspieranie procesów uczenia się, wzmacnianie partnerstwa pomiędzy uczestnikami realizowanego przedsięwzięcia.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także

jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu.

Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania strategii, który będzie corocznie w okresie obowiązywania strategii przekazany Radzie Powiatu Nowodworskiego. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić podstawę do ewentualnej aktualizacji strategii.

XI. Wnioski końcowe

Realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2020 będzie miała wpływ na wdrożenie w Powiecie nowoczesnego modelu polityki społecznej. Strategia kierunkuje działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej, w tym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodków Pomocy Społecznej, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego systemu pomocy i integracji społecznej. Zorientowanie strategii na wybranych grupach socjalnych przez pryzmat działań strukturalnych, inwestycyjnych, rozwojowych, jest najlepszą możliwością poprawy sytuacji wielu osób i rodzin, a także zaktywizowania wielu grup podlegających wykluczeniu społecznemu.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Katarzyna Krężlewicz

DYREKTOR

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

mgr Marek Raczyński